

LETO XXIV. Stev. 26
IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI 2 -BORBO-

SEJA GLAVNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI SLOVENIJE

Tolmačiti našo zunanjo in notranjo politiko

pojasnjevati naš gospodarski sistem, sistem družbenega upravljanja - pomembne naloge organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva

Glavni odbor je po poročilu predsednika Mihe Marinka razpravljal o nalogah Socialistične zveze delovnih ljudi v zvezi z volitvami v zvezno in republiško ljudsko skupščino — Za novega sekretarja glavnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Slovenije je izvoljen Janko Rudolf, za podpredsednika pa tovarišica Vida Tomšič

Ljubljana, 31. januarja. — Pod predsedstvom tovariša Mihe Marinka je bila danes v Ljubljani seja Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Uvodoma je plenum počastil spomin v času od zadnje seje preminulega člana Glavnega odbora dr. Ferda Kozaka. Nato je predsednik Miha Marinko v uvodnem poročilu govoril o volitvah v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino ter s tem v zvezi o nalogah organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva. Po njegovem poročilu je sledila obširna razprava, v kateri so sodelovali člani Glavnega odbora: Franc Simonič, Olga Vrbaič, Tine Remškar, Ivo Rožič, Franc Kimovec, Tone Arh, Angelca Ocepke, Stefan Pavšič, Stane Kavčič in Lidija Šentjura.

V drugi točki dnevnega reda so člani Glavnega odbora razrešili sekretarja Glavnega odbora tovariša Staneta Kavčiča, ki je prevzel dolžnosti predsednika Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Za novega sekretarja Glavnega odbora SZDL Slovenije so izvolili tovariša Janka Rudolfa. Glavni odbor je razen tega izbral za podpredsednika tovarišico Vido Tomšič, v predsedstvo pa tovariša Franca Leskoška-Luko.

Govor tovariša Mihe Marinka

Naloga današnjega plenuma glede na to, da so volilne priprave že v polnem teku, je, da damo tem volitvam čim izrazitejšo politično vsebino.

Dosedanje priprave in predvolilni postopki so predvsem tehnično-organizacijske narave, deloma je v teku že tudi razprava o predlogih kandidatov, kar bo v naslednjih dneh stopilo v celoti v ospredje glede na zakonske predpise o demokratični volilni proceduri. V dosedanjih razpravah se je dajalo manj poudarka politični plati današnje naše

stvarnosti, obtemu našemu gospodarskemu stanju, objektivni analizi doseženih uspehov, tako v gospodarskih rezultatih, zlasti pa v razvoju našega demokratičnega družbenega sistema, delavskega in komunalnega samoupravljanja. Na zborih volivcev in zborovanih Socialistične zveze se nedvomno veliko govori o konkretni lokalni problematiki, kar je tudi prav, vendar se tu vprašanja le preveč izolirano obravnavajo, brez zveze z našim obširnim stanjem in napredkom in čisto na način, češ naj ta vpra-

šanja reši nekdo izven občine, okraja in celo republike. Zaradi tega tak način obravnavanja večkrat dobi negativen prizvok, ki neupravičeno ustvarja občutek doživetnega poslabšanja gmočnega položaja naših delovnih ljudi, ker se posamezne slabosti in nepravilnosti posplošujejo, ker se ne objasnjujejo vzroki za te negativne pojave, ker naše politične organizacije niso sposobne, da pokažejo na pota in načine, kako naj se ta vprašanja rešujejo, zlasti pa, ker se ne bori z obveščanjem, mobiliziranjem svojega članstva, da se rešujejo vsaj tista vprašanja, ki so v neposredni kompetenci organov delavskega in družbenega upravljanja.

Zato mislim, da bi danes Glavni odbor SZDL moral z današnjo razpravo pomagati našim političnim, sindikalnim in drugim organizacijam, da usmerijo v pravi tok svojo politično aktivnost za predstoječe volitve, da bi se mi vsi s čim večjo učinkovitostjo angažirali v predvolilnih razpravah in politični akciji.

Ugotoviti moramo neko razliko med prejšnjimi volitvami v občinske ljudske odbore in sedanjimi volitvami v zvezno in republiško ljudsko skupščino, zlasti pa moramo ugotoviti nekatere očitne tendence, ki hočejo zavesti v nepravilen in škodljiv tok sedanjih predvolilnih razprav. Mislim namreč na tendence, ki se kažejo ob obravnavanju posameznih problemov na zborih volivcev po občinah, katere naj bi bodoči poslanec reševal, oziroma pomagala reševati na nekaterih višjih instancah našega demokratičnega mehanizma. Mislim, da je naša

vpredno 40 % skupnega števila vpisanih volivcev.

Industrijska volilna okrožja so v poljskem volilnem sistemu novost, ki ji prisojajo izreden pomen. Ta okrožja, v katerih volijo delovni kolektivi večjih podjetij svoje neposredne predstavnike v ljudskih odborih, omogočajo, da je industrijsko podjetje zastopano v oblastnih organih povsem v skladu s političnim in ekonomskim pomenom, ki ga ima na svojem območju. Hkrati z razširjenostjo pravic in pristojnosti ljudskih odborov, pomenijo industrijska volilna okrožja nadaljnji korak v demokratizaciji in decentralizaciji upravne oblasti na Poljskem. Zato spremljajo te volitve v deželi z velikim zanimanjem.

Prvič na Poljskem

predstavniki industrijskih kolektivov v krajevnih ljudskih odborih

Varšava, 31. jan. (Tanjug). — Davi ob šestih so se začele na Poljskem volitve v ljudske odbore. Po novem volilnem sistemu bodo v tako imenovanih industrijskih volilnih okrožjih, kar pomeni v večjih industrijskih, transportnih in gradbenih podjetjih, glasovali danes in jutri, medtem ko bodo volitve v teritorialnih volilnih okrožjih v nedeljo.

Po prvih poročilih iz posameznih krajev, kot na primer iz industrijskih centrov v Wrocławu, Lodzu, Krakovu, Czenstochowi, Poznaniu, Bydgoszczu, Szczecinu in od drugod, je bila udeležba volivcev že zgodaj zjutraj zelo velika. Kakor poročajo, je v skupno 1025 industrijskih volilnih okrajev do popoldne glasovalo po-

Novi sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije Janko Rudolf

prva in glavna dolžnost, da mi, kakor okrajna in občinska politična vodstva, preusmerimo ves tok volivnih razprav v smeri, ki bo služila utrditvi in poživljanju nemu gospodarsko političnemu delu organov družbenega upravljanja v komuni. Večina vprašanj, o katerih se danes z večjo ali manjšo kritičnostjo in celo žolčnostjo razpravljajo, so take narave, ki jih je predvsem treba reševati z ustrezno politiko orga-

nov družbenega upravljanja v občini in okraju. To so na primer vprašanja določenega dvigovanja cen posameznih artiklov, spekulativne tendence v trgovini, nekatere neenakosti finančnega položaja posameznih proizvodnih in trgovskih podjetij, ki so ob novem letu rodile razlike v razdeljevanju dodatnih plač, dalje nenormalnosti in izvajanju premijske politike v posameznih podjetjih in podobno.

DOSLEJ SMO PREMALO ANALIZIRALI VELIKE USPEHE, DOSEŽENE V MINULEM LETU

Dalje moramo ugotoviti našo subjektivno krivdo za — rekel bi, nepravilen start naših političnih subjektivnih sil v dosedanjem predvolilnem delu. Namreč, prevladalo je malodušje deloma pri nas, zlasti pa pri vodečem aktivu pri okrajnih in občinskih v zvezi z na hitro roko sprejetim planom za leto 1958, zaradi hitrosti, ki jo je narekoval ustavni termin za razpust in razpis novih volitev v Zvezno in republiške skupščine. Ta hitrost je deloma opravičila, da se ni utegnilo v zadostni meri objasnjevati vse pozitivne momente, ki izhajajo iz tega plana, zlasti pa iz zakonov, ki te plane

spremljajo, ki predstavljajo nadaljnje spopolnjevanje našega gospodarskega sistema, povečujejo kompetence in odgovornost tako uprav podjetij kakor ljudskih odborov. Tako se je ob sprejemanju plana in proračuna za leto 1958 gledalo in videlo v glavnem samo nekatere omejitve glede proračunske potrošnje in zaskrbljenost zaradi ostrejšega prehoda na alimentiranje proračunske potrošnje iz davka na osebni dohodek, kakor tudi zaskrbljenost zaradi radikalnejšega uvažanja principa, da se z različni skladi raz-

Nadaljevanje na 4. strani

FRANCOSKO NASILJE NAD "SLOVENIJO" NE MORE OSTATI NEPORAVNANO

Zaščita naših pravic

s posebnimi ukrepi, če Francija ne izpolni naših utemeljenih zahtev

Beograd, 31. jan. (Tanjug). Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Jakša Petrić je na današnjem sestanku z novinarji v odgovoru na vprašanje, kako je z našo zahtevo o ureditvi incidenta z ladjo »Slovenija«, izjavil:

»Jugoslovanska vlada je v svoji noti pojasnila francoski dejstva o zaustavitvi ladje »Slovenija« in zaplenbi njenega tovora, iz katerih je jasno videti, da gre za samovoljen ukrep v nasprotju z mednarodnim pravom. Nota zahteva od francoske vlade popolno vrnitev protipravno zaplenjenega tovora in poravnava vse iz tega primera nastale škode.«

Na nadaljnja vprašanja novinarjev je Jakša Petrić odgovoril, da odgovora francoske vlade še ni, in je poudaril, da jugoslovanska vlada ne more verjeti, da francoska vlada ne bo izpolnila jugoslovanske zahteve kakor hi-

tro bo meritorno proučila navedena dejstva.

Spričo izjave francoskega zunanjega ministra Pineauja v zunanje-političnem odboru sveta Francoske republike, da ni moč privoliti v nobeno vrnitev zaplenjenega orožja, so se novinarji zanimali, ali namerava naša vlada, če bi bil uradni odgovor Francije na njeno noto negativen, vprašanje »Slovenije« predložiti kakemu mednarodnemu forumu, morda mednarodnemu sodišču v Haagu.

»Izjava francoskega zunanjega ministra Pineauja nas je presenetila,« je izjavil Petrić. »Naša vlada še zmerom pričakuje odgovor francoske vlade. Težko je verjeti, da francoska vlada ne bi ustregla zahtevi po restituciji tovora in poravnavi škode. To je edini način, da se preprečijo nesrečne posledice, ki bi jih utegnili imeti ta primer za prakso v mednarodnih stikih, posebej pa v mednarodni trgovini, kakor tudi neugodne posledice za stike med Jugoslavijo in Francijo. Če bi naši zahtevi ne bilo zadoščeno, bo vlada ukrenila, kar se ji bo zdelo potrebno, da zaščiti svoje pravice in koristi.«

Potem so se novinarji zanimali za naše stališče o nedavni izjavi predstavnika švicarske tvrdke »Felix«, da je bila ta tvrdka dobaviteljica orožja, ki ga je prevažala ladja »Slovenija«, da je bil ves posel zakonit in da torej po mednarodnem pravu ni šlo za tihotapstvo orožja. Jakša Petrić je o tem dejal:

»Tudi ta izjava kaže, kako neuporabne so obdolžitve, češ da je jugoslovanska ladja tihotapila orožje. Edini cilj takšnih obdolžitev je, da bi kompromitirali Jugoslavijo in škodovali njenemu ugledu.«

Eleonora Steimer v Beogradu

Beograd, 31. jan. (Tanjug). V Beogradu je danes prispela prva poslanica DR Nemčije v Jugoslaviji Eleonora Steimer. Na zemljem letališču so jo sprejeli in pozdravili šef protokola državne sekretariata za zunanje zadeve Dalibor Soldatić in namestnici vzhodnonemškega poslanstva.

V odgovor na vprašanje dopisnika francoske agencije AFP je Petrić poudaril, da so jugoslovanske oblasti preverile in še enkrat ugotovile, da obstaja dovoljenje in dokument pristaniških oblasti v Casablanci, s katerim je bilo dovoljeno iztovarjanje orožja s »Slovenije«.

Na koncu so se novinarji zanimali še za vprašanje, ali bo v kratkem imenovan jugoslovanski poslanik v DR Nemčiji. Predstavnik državnega sekretariata jim je pritrdil.

Veleposlanik Dugonjić pri predsedniku republike

Beograd, 31. jan. (Tanjug). — Predsednik republike je danes dopoldne sprejel novega jugoslovanskega veleposlanika na Poljskem Rata Dugonjića, ki bo te dni odpotoval v Varšavo.

Sergij Makiedo v Evropskem uradu OZN

Beograd, 31. jan. (Tanjug). Z ukazom predsednika republike je bil za stalnega jugoslovanskega predstavnika pri Evropskem uradu OZN v Zenevi imenovan opolnomočeni minister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve dr. Sergij Makiedo.

Federalna cesta Kairo—Damask

Kairo, 31. jan. Kakor poročajo listi, v zvezi z ustanovitvijo sirske-egiptske federacije že pripravljajo nove zemljevidne federacije. Združene letalske družbe so že sklenile, da bodo zmanjšale tarife v obehsmernem prometu med Kairo in Damaskom za 50%. Do konca tega leta pa bo zgrajena nova cesta, ki bo povezovala Sirijo in Egipt, in sicer preko Suez, Južnega Sinaja, Serm el Sejkisura in Akabskega zaliva. Cesta se bo od onod nadaljevala po Saudiji in Jordaniji prek Akabe in Amana do Damaska.

VREMENSKA NAPOVED

za soboto 1. februarja
Zjutraj megla, nato delno zmer-
no oblačno, v Primorju in višjih le-
gah pa delno oblačno. Najnižje nočne
temperature med -10 in -15, v Primor-
ju okrog 8, najvišje dnevne okoli 0,
v Primorju 10 stopinj C

Med razpravo po poročilu tovariša Mihe Marinka

Obvestilo upokojencem in zavarovancem

Zaradi pravnega pojasnjevanja predpisov novega zakona o pokojninskem zavarovanju in zaradi pojasnjevanja določil prevedbe pokojnin po novih predpisih — bo uvedena od 3. februarja 1958 dalje do konca meseca marca 1958 pri Republiškem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani dežurna pravno-posvetovalna služba — in sicer vsak ponedeljek in petek od 16. do 19. ure popoldne v Kidričevi ulici št. 5, II. nadst. soba št. 228.

Te popoldanske informativne službe naj se poslužujejo predvsem upokojenci in zavarovanci, stanujoči v Ljubljani in okolici. V dopoldanskih urah se bodo dajale informacije prvenstveno strankam izven Ljubljane in strankam, ki imajo vlozene prijave pri Republiškem zavodu za socialno zavarovanje.

SESTANEK V ZVEZNI INDUSTRIJSKI ZBORNICI

VEČ SODELOVANJA med industrijo in trgovino!

Na sestanku je govoril tudi predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta Mijalko Todorović

Beograd, 31. jan. (Tanjug.) Danes dopoldne se je začel sestanek upravnega odbora Zvezne industrijske zbornice, na katerem so obravnavali gibanje cen na trgu industrijskih izdelkov v začetku letošnjega leta. Na dnevnem redu sestanka je tudi predlog, po katerem naj bi določili število strokovnih združenj v industriji in rudarstvu, ter obvestilo o analitični oceni delovnih mest.

Sestanka so se udeležili tudi predsednik odbora za gospodarstvo ZIS Mijalko Todorović, državni sekretar za blagovni promet dr. Marijan Breclj, sekretar za industrijo ZIS Marijan Cvetković, generalni sekretar Zveze trgovinskih zbornic Jugoslavije Risto Bajalski, podpredsednik Centralnega sveta ZSI Ivan Božićević in predstavniki Zveznega urada za cene.

Predsednik odbora za gospodarstvo ZIS Mijalko Todorović je govoril o izpolnjevanju novih predpisov o razdelitvi skupnih dohodkov gospodarskih organizacij in opozoril na konkretne naloge industrijskih podjetij pri tem delu. Izjavil je, da gospodarske organizacije trenutno še nimajo vseh elementov za realno kalkulacijo poslovanja po novem sistemu razdelitve, toda organi ZIS uspešno pripravljajo predpise, potrebne za uveljavljanje novega sistema v praksi.

Nadalje je Mijalko Todorović govoril o potrebi po najtesnejšem sodelovanju industrijskih podjetij, združenj, zbornic in organov državne uprave prek dogovorov o ukrepih, ki jih je treba storiti v sedanjem trenutku, da bi nove zakonske predpise gospodarsko kar najučinkoviteje uporabljali. Rekel je tudi, da je potrebno tesnejše gospodarsko sodelovanje med industrijo in trgovino. Tovarne ne bi smele biti nezainteresirane na cenah svojih izdelkov in prodaji na drobno. Zato bo treba poiskati metodo, da bi se to sodelovanje konkretno uresničevalo. Todorović je opozoril na to, da bi morali ljudski odbori z večjo gospodarsko zainteresiranostjo spremljati delo gospodarskih organizacij, ne da bi se neposredno vmešavali v proizvodnjo, izbiro izdelkov in podobno.

Upravni odbor je nadaljeval delo popoldne.

DNEVNIK

Včeraj so na varaždinskem pokopališču svečano pokopali dr. Hinka Krizmana, ljudskega poslanca Zvezne skupščine, člana predsedstva SZDL Hrvatske ter znanega političnega delavca. Pogreb se je udeležilo nad 10.000 prebivalcev Varaždina in okolice. Nad grobom je govoril podpredsednik Sabora Hrvatske in član CK ZKJ Karlo Mrazović.

Razstavo dokumentarnega gradiva ob 40-letnici Oktobrske revolucije bo priredil občinski komite Zveze komunistov Slovenije v Kranju. Razstava bo odprta od 2. do 9. februarja v Prešernovi hiši v Kranju.

V Beograd je včeraj prispela delegacija Aerokluba Poljske, ki jo je povabila na obisk Letalska zveza Jugoslavije. V delegaciji sta direktor poljskega Aerokluba podpolkovnik Malczin Monjls in generalni sekretar Tadeusz Reiniak. V Beogradu bosta imela razgovore s predstavniki Letalske zveze Jugoslavije ter bosta podpisala pogodbo o sodelovanju med obema deželama na področju športnega letalstva v letu 1958.

Proslava 40-letnice upora mornarjev v Boki Kotorski, ko se je 6000 Jugoslovancev, Čehov, Madžarov, Poljakov, Italijanov in Avstrijcev na 40 vojnih ladjah v Boki Kotorski uprlo proti avstro-ogrski monarhiji, se bo začela danes in bodo njen začetek danes popoldne oznanili topovski strelci ter tovarniške in ladijske sirene v zalivu Boka Kotorske. Proslava bo trajala do 11. februarja, ko bodo položili vence na grobove ustrlelih voditeljev upora v Kotoru. V kotorskem muzeju bodo odprli razstavo o uporu, ljudske univerze in organizacije SZDL pa bodo priredile predavanja. V večjih krajih Boka Kotorske bodo tudi svečane akademije, posvečene uporu mornarjev.

V Kopru je bila danes druga občinska konferenca ZKS, na kateri se je zbral 152 delegatov iz 94 osnovnih organizacij ZK. O političnem delu osnovnih organizacij ZK sta poročala sekretar Občinskega komiteja Karel Strukelj in član komiteja Slavko Prion. Njuno kritično poročilo so v razpravi dopolnili številni delegati. V razpravo je posegel tudi okrajni sekretar ZKS Albert Jakopič. Na konferenci so podarili, da se je število članov ZK v zadnjih dveh letih povečalo za več kot eno tretjino. Sklep za nadaljnje delo je bil, da mora postati vsak komunist kar najbolj aktiven politični družbeni delavec v graditvi socialističnih odnosov.

V Beogradu se je včeraj začel plenem Centralnega sveta Zveze slepih Jugoslavije, na katerem so obravnavali ukrepe za širšo vključitev slepih v proizvodnjo. Na plenumu so ugotovili, da je skupnost v lanskem letu posvečala vso skrb strokovnemu usposabljanju in rehabilitaciji slepih kakor tudi njihovega socialnemu skrbstvu.

KANDIDACIJSKE KONFERENCE ZAKLJUČUJEJO DELO

Franc Leskošek-Luka predlagan v Celju za kandidata v republiški zbor

V zadnjih dneh so v številnih volilnih okrajih imeli kandidacijske konference za kandidata v zvezna in republiška zbora. Ponekod, na primer v celjskem okraju so s kandidacijskimi konferencami že končali.

V celjskem okraju so na zadnjih kandidacijskih konferencah predlagali za zvezni zbor v volilnem okraju, ki obsega občine Sošanj, Zalec, Vransko in Mozirje Franca Simončiča, v volilnem okraju, ki obsega občine Celja, Slovenske Konjice in Vojnik Mileno Koržetovo, Sergeja Kraigherja so predlagali delegati iz Rogaske Slatine, Smarja, Kozjega, Sentjurja in Laškega.

V občini Črnomelj, Metlika, Semič, Straža-Topolice in Žužemberk so delegati predlagali za zvezni zbor Nika Belopavloviča, v občini Nova Gorica, Sempeter, Komen, Ajdovščina in Vipava pa ing. Karmelo Budihna, v občini Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Sežana in Divača Albin Duja.

Za zvezni zbor proizvajalcev so na konferenci v Novi Gorici predlagali Milana Vižintina. V celjskem okraju pa so predlagali za področje celjske občine Albina Lesjaka, za področje občin Sošanj, Zalec in Mozirje Petra Sprajca in za ostalo področje pa ing. Vaja Ginovskega.

V republiški zbor bodo po predlogih kandidacijskih konferenc kandidirali v Celju Franc Leskošek, Mitja Ribičič in Olga Vrabčič, v Rogaske Slatini Lojze Libnik, v Kozjem Mica Marinkova, v Sentjurju pri Celju Ivan Kovačič-Efenko, v Laškem Jakob Zen, v občini Vojnik Stane Sotlar, Slovenske Konjice Riko Jerman, Smarje pri Jelšah Zinka Simončič, v Zalcu, kjer volijo tri poslance, Ivan Randiga, dr. Ivan Kopač in Miran Cvenk, Mozirje Tone Kropušek, v Sošanju Stane Ravljen in Jože Marolt.

V občini Nova Gorica naj bi po predlogu konference v republiški zbor kandidiral Tine Remškar, v Črnomlju Niko Silih, v Moravčah Pepca ing. Perovšek, v Martjančih Franc Šebjančič, v Postojni Ivan Regent, na Pivki Albin Kureš, v Piranu Davorin Ferligoj, v Izoli Gino Gobbo, v Sežani Alfonz Grmek, v Ilirski Bistrici Janko Rudolf.

V republiški zbor proizvajalcev so na konferenci v Črnomlju predlagali ing. Branka Peternela, za področje Izole in Pirana Tonček Banovec, za področje Hrpelja, Divače in Sežane Maksa Snuderla.

V zvezni zbor so delegati v 195. volilnem okraju Ormož predlagali za kandidata člana CK ZKJ dr. Jožeta Potrča. Danes sta bili dopoldne dve kandidacijski konferenci. Tako je bila predlagana v 197. volilnem okraju občine Maribor-Center kot kandidatka v zvezni zbor Marija Vilfanova. V 198. volilnem okraju občine Maribor-Tezno pa so predlagali za kandidata v zvezni zbor dr. Maksa Snuderla.

Kai terja novi zakon

o pokojninskem zavarovanju od zavodov za socialno zavarovanje

Beograd, 31. jan. (Tanjug.) Na četrtem zasedanju Zveznega zavoda za socialno zavarovanje, ki je bilo danes v Beogradu, so obravnavali ukrepe za uveljavljanje zakona o pokojninskem zavarovanju.

Novi zakon o pokojninskem zavarovanju terja od zavodov za socialno zavarovanje prevedbo dosedanjih upravičencev, določitev novih pokojnin in izpolnitve zahtev glede pravice do pokojnine zavarovancev več kategorij. Zato je potrebno, da zavodi za socialno zavarovanje prilagode organizacijo službe tem novim nalogam.

Ker je predvideno veliko število zahtev upravičencev pokojnin po prevedbi, bodo zavodi obravnavali najprej zahteve po družinskih pokojninah, zahteve upokojencev z nižjimi pokojninami

itd. Po predlogu o ukrepih za izpolnjevanje zakona bodo imeli republiški zavodi za socialno zavarovanje stalen vpogled v delo okrajnih zavodov in organizirali bodo revizijo in kontrolo ukrepov o pokojninah. Pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje bo delala posebna komisija za zaščito zakonitosti in za enotno uporabo predpisov o pokojninskem zavarovanju.

Skupščina je sprejela osnutek odloka o pavšalnih osnovah za obračunavanje prispevkov za socialno zavarovanje delavcev gozdarstvih organizacij, ki pripadajo iz dohodka gospodarskih organizacij plačujejo v pavšalnem znesku, ter osnutek odloka o minimalnih osnovah za obračunavanje prispevka za socialno zavarovanje pri zasebnih obrtnikih zaposlenih zavarovancev.

Novinarski ples 1958

Danes, dne 1. februarja ob 20. uri v vseh prostorih hotela »UNION«

- Igrajo zabavni orkester Radio Ljubljana, Ronny in študentski orkester Horva
- Zadnje vstopnice so v prodaji v pisarni Novinarskega društva Slovenije, Gosposka 12/1 od 9. do 12. in od 15. do 18. ure
- Unionska kuhinja bo med specialitetami nudila tudi BOBRE
- Cvetlični aranžmaji Mestna vrtnarija
- Za plesalke je pripravila posebno presenečenje Kozmetika NARTA, za vse udeležence pa kemična tovarna »ILIRIJA«
- V baru vam bo stregel mojster-coctailov
- Na številki 31-576 sprejemajo danes ves dan do polnoči rezervacije za taksije za Novinarski ples. Po polnoči bodo čakali ogrevani taksiji pred hotelom.

IZ RESOLUCIJE VI. KONGRESA LJUDSKE MLADINE JUGOSLAVIJE O NALOGAH LMJ V DRUŽBENEM SAMOUPRAVLJANJU

Tesne vezi med mladinskimi organizacijami in organi samouprave

v obravnavanju problemov in senznanjanju z načeli gospodarskega sistema

Sesti kongres Ljudske mladine Jugoslavije je sprejel resolucijo o nalogah Ljudske mladine v družbenem samoupravljanju. V resoluciji je med drugim rečeno:

Ljudska mladina Jugoslavije, ki je imela pred očmi dejstvo, da je neločljivi del organiziranih socialističnih sil naše dežele in ki je razumela družbeni pomen in potrebo vsestranske socialistične vzgoje mladine, se je pod idejnimi in političnim vodstvom ZKJ razvijala kot samostojna politična organizacija, kot nosilec socialističnih idej in politike med mladino. Usposabljanje mladih ljudi, da prevzemajo čedalje večje obveznosti v upravljanju, njihovo usposabljanje za upravljanje, nenehno učenje, praktično delo in razvijanje delovnih navad se je pokazalo kot najboljše sredstvo socialistične vzgoje in kot zanesljiva pot vsestranskega družbenega uveljavljanja fantov in deklet.

Zato bo tudi v prihodnje zelo važna naloga Ljudske mladine, da pripravlja in usposablja mladino za sodelovanje v sistemu družbene samouprave, da se bori za nadalj-

po vzgojnem učinku. Zato se obračamo na svete, organe samoupravljanja in komuniste v teh podjetjih s prošnjo, naj se bolj dosledno zavzemajo za zagotovitev idejne in kulturne ravni publikacij in knjig, ki jih izdajajo, oziroma filmov, ki jih uvažajo.

Dosedanje delo za reformo šolstva in pridobljene izkušnje v napredku naših šol so omogočile, da so bili v glavnih potezah določeni vloga, značaj in fizionomija šole v našem družbenem sistemu, kakor tudi, da je bilo delo za njihovo modernizacijo bolj vneto in organizirano. Ljudska mladina je prispevala vsestranski in pomemben delež k naporom vseh družbenih sil v delu za preobrazbo šole in njeno prilagoditev potrebam naše sodobne družbe. V pričakovanju, da bo novoizvoljena Zvezna ljudska skupščina že letos sprejela zakonske predpise o novem sistemu izobrazbe in vzgoje v FLRJ, in z ugotovitvijo, da predlagana načela reforme izražajo koristi in potrebe mladine, kakor tudi da odpirajo nove možnosti za izobrazbo mladih ljudi. VI. kongres Ljudske mladine Jugoslavije naroča svo-

Člani novega Centralnega komiteja Ljudske mladine Jugoslavije

nje razvijanje materialnih proizvodnih sil in socialističnih družbenih odnosov. Pri tem je zlasti važno vzpodbujanje ustvarjalnosti za obravnavanje družbenih problemov in premagovanje težav, ki neogibno spremljajo družbeni razvoj.

Merilo naše dejavnosti v podjetju in na vasi bo celotni uspeh Ljudske mladine v boju za politično, gospodarsko in strokovno izobrazbo fantov in deklet, njihovo sodelovanje v organih samoupravljanja, v boju za to, da organi samouprave pravočasno in dosledno uporabljajo zakonske predpise, z vplivanjem na čimbolj racionalno in rentabilno poslovanje določene gospodarske organizacije, boj proti negativnim pojavom — lokalizmu, partikularizmu, nezakonitosti itd. Pri vsem tem mora biti vzgojno politični vpliv naše organizacije usmerjen na razvijanje čista razumevanja in potrebe ter možnosti skupnosti kot celote ob upoštevanju dejstva, da sta gospodarska moč skupnosti in življenjski standard proizvajalcev odvisna predvsem od povečane proizvodnje in delovne storilnosti ter uporabe krajevnih možnosti. Iz tega izhaja tudi stališče naših organizacij nasproti organom samouprave: tesne vezi z njimi v obravnavanju problemov in seznanjanju mladine z načeli gospodarskega sistema in nalogami, ki čakajo kolektive. Ljudska mladina naj v podjetju in na vasi tudi v prihodnje izpolnjuje in razvija takšne oblike zbiranja mladine, kakor so klubi mladih proizvajalcev, sekcije mladih zadruženikov, šolske zadruge in podobno. Ljudska mladina naj sodeluje pri snovanju in uresničevanju načrtov kmetijskega razvoja, pri povečanju delovne storilnosti, razvijanju vseh oblik koordinacije, šolanjem kadrov in organiziranju krajevnih delovnih akcij.

Različna sredstva množičnega vzgojnega vpliva: tisk, knjige, film, radio in drugo imajo v širjenju znanja in oblikovanju gledišč mladih ljudi čedalje večjo nalogo. Nekatera časopisno-založniška podjetja se zlasti pri izdajanju zabavne literature in zabavnega tiska uvozna filmska podjetja pa pri uvozu tujih filmov ravna predvsem po trgovskem, ne pa

jim organizacijam v šolah, naj se bore za čim učinkovitejše uveljavljanje socialističnih koncepcij šole. V sklopu obseženih in raznolikih naporov za uveljavljanje pozitivnih sprememb in sodobnega duha v življenju šol se mora Ljudska mladina posebno zavzemati:

1. za dejansko in čedalje večje uveljavljanje načela, da je dijak aktivni činitelj v procesu pouka. To pomeni, da je treba pomagati šoli pri ustvarjanju takšnih pogojev, ki bodo koristili dijaku za razvijanje njegove pobude in samostojnosti v delu in učenju, v razvijanju njegovih delovnih navad, ne pa samo besednega znanja;

2. za kar najhitrejšo izdelavo novih učnih načrtov in programov, ki bi bili vključeni s sodobno stopnjo razvoja znanosti in tehnike, s potrebami naše družbe, z zanimanjem mladine ter problemi, ki jih prinaša življenje.

Izpolnitev teh nalog bo v veliki meri odvisna tudi od nadaljnje krepitve in izpolnjevanja družbenega sistema v šolah. Tudi zato naj se Ljudska mladina bori za še širše vključevanje državljanov, staršev in učencev v organe upravljanja, razne komisije in skupine pri šolskih odborih, za rednejše seznanjanje zborov volivcev in organizacij Socialistične zveze z delom in problemi šole in dijakov, za občasna posvetovanja dijaških predstavnikov s predsedstvi šolskih in razrednih skupnosti ter vodstvi Ljudske mladine, kakor tudi za sodelovanje dijaških delegacij na sejah šolskih odborov in profesorovih svetov, kadar se obravnavajo vprašanja, na katerih so dijaki neposredno zainteresirani.

Naše organizacije naj delajo za razvijanje dijaških skupnosti kot ustanov, ki so sestavni del mehanizma družbenega upravljanja, posebna oblika kolektivnega sodelovanja dijakov v obravnavanju šolskih vprašanj, sredstvo za razvijanje pobude, samostojnosti, zavestne discipline in odgovornosti dijakov za njegovo delo in uspeh v šoli.

Tudi v prihodnje bo najvažnejša dolžnost članov Ljudske mladine v šolah, da se marljivo uče in zavestno izpolnjujejo svoje obveznosti do šole.

ALEŠ BEBLER

Do kod smo prišli?

Središče svetovne pozornosti so zdaj pisma, ki jih je predsednik sovjetske vlade dvakrat poslal predsednikom drugih vlad, in odgovori na njegova prva pisma. Ta izmenjava pism je budila tolikšno pozornost zato, ker so v njih znova načeli vprašanje, ki je odločilno za prihodnost vsega človeštva, namreč vprašanje stikov med Vzhodom in Zahodom in tisto, kar je bilo za te stike doslej značilno, namreč tekmovalnost v oboroževanju.

V pismih predlagajo konferenco predsednikov vlad vzhodnih in zahodnih dežel ter dežel, ki niso vključene v bloke. V njih je našeta vrsta predlogov za razpravo na takšni konferenci. Odgovori, tako formalni kakor tudi tisti, ki niso zgolj formalni, vsebujejo tudi mnenja o predlogu, naj bi sklicali konferenco in o njenem morebitnem dnevnem redu.

Do kod smo v vsem tem prišli? Do česa je privedla izmenjava pism in vse tisto, kar je sprožila?

Zdi se mi, da že dosedanjih sedem izmenjav pism ne smemo podcenjevati: predvsem je zelo važno, da smo dosegli, da tako in o takšnih zadevah govorijo odgovornejši državniški svetovalci, prav za zdaj samo v obliki pism. Dvogovor med Vzhodom in Zahodom, tako rekoč pretrgan že iz časov Zeneve, se je znova začel. Ta dvogovor se je celo razširil in spremenil iz dvogovora v dvogovor, v katerem sodelujejo tudi predsedniki vlad nekaterih dežel, ki niso vključene v bloke.

Ze to dejstvo je ustvarilo na svetu novo, boljše vzdušje. To vsak dan jasneje vidimo v svetovnem tisku, iz katerega polgoma izginjajo lažni problemi »odkritosti« ali neodkritosti, »propagande« ali resnosti, obravnavajo pa se čedalje bolj močno spoznavajo v tem ali onem konkretnem vprašanju.

To je že samo po sebi važen napredek, ki omogoča ali vsaj olajšuje prihodnje korake v pozitivni smeri. Zato bi bilo treba posvetiti več skrbi potrebi, da bi tako ustvarjenega vzdušja z nemirom ne pokvarili, marveč nasprotno, da bi ga ohranili in napredili iz njega izhodišče.

A praktično kje smo? Konferenco predsednikov vlad so v načelu sprejeli. Našli so vrsto vprašanj, o katerih je nesporno, da bodo vključena v dnevni red. V središču teh vprašanj je razprava o oboroževanju oziroma razorožitvi, kar je tudi naravno.

V tem oziru je treba zlasti poudariti, da se izmenjuje pismo (in izjave vrste državnikov v zvezi s tem) odlikujejo po svoji konkretnosti. Največ konkretnih predlogov je bilo sicer sprotih z ene strani, lahko pa pričakujemo, da bo takšnih predlogov več tudi z druge strani. To bi bilo vsekakor zaželeno.

Pri tem moramo tudi upoštevati, da v pismih ni bilo povedano vse, kar bi hotele posamezne vlade povedati. Iz raznih uradnih izjav kakor tudi iz poročil v tisku je videti, da posamezni konkretni predlogi z ene strani izkazujejo takšen odziv na drugi, da je v nekaterih vprašanjih že videti obrise možnih sporazumov.

Poglejmo en tak primer: predlog, ki je dobil ime načrt Rapackega. Ta predlog je vzbudil v Zahodni Evropi v bistvu zelo dober odziv, tako da ga vodja Laburistične stranke Gaitskell prištevajo med tista vprašanja, ki so »dozorela« (o nenapadalnosti pogoja in prevzemu poskusov z atomskim orožjem).

Ne smemo pa se vdajati prevelikemu optimizmu. Soglasje o konferenci in o dozorelosti posameznih vprašanj žal nikakor ne pomeni, da držbi od zdaj dosežene

stopnje zaupanja do stanja v katerem bo vojna nevarnost odvrnjena, asfaltirana cesta. Takšne ali drugačne priprave na konferenco ali sama konferenca so izredno težavne naloge in na poti k povsem zadovoljivim ukrepom je še mnogo velikih ovir.

Ta ugotovitev bi morala privedi do sklepa, da ne bi bilo pametno, če bi bistvenim oviram dodajali še nebitne, na pr. tiste, ki se pojavljajo ali ki bi se utegnile pojaviti na torišču procedure. V to področje sodijo vprašanja v zvezi s pripravljanjem

konference in njenega dnevnega reda. Vsekakor se bo strinjali — in se tudi strinja — s tem, da so priprave potrebne. Težko pa bo razumeti, če napravijo iz vprašanja oblik teh priprav oviro za samo konferenco ali vsaj razlog za njeno neskončno odlaganje. Enako velja za dnevni red. Vanj bi morali — izrecno ali molče — vključiti vsa vprašanja, ki so jih sprožili v izmenjavi pism ali izven nje, a v zvezi z njo (razen če so že na prvi pogled nerealistična, kakor je predlog, naj bi razpravljali o statusu Vzhodne Evrope).

Posebno in zlasti važno mesto v tem sklopu gre vprašanju, kdo naj bi se konference udeležil. To vprašanje presega kategorijo proceduralnih vprašanj in posega v bistvo. Od sestave konference je odvisen njen značaj, od sestave bo odvisno vzdušje na konferenci. Od nje bo v veliki meri odvisna tudi veljavnost konference. In kar je glavno, od sestave bo v veliki meri odvisen tudi njen uspeh.

Spričo vsega tega menimo, da je zelo važen predlog predsednika Tita, naj bi na konferenci razen veselih sodelovalci tudi predstavniki manjših dežel, kar pomeni tudi predstavniki dežel, ki niso vključene v bloke.

Svet bi težko razumel, da sklepajo o njegovi usodi samo najmočnejše dežele. Težko bi na pr. razumel, da razpravljajo o atomskem orožju in njegovi morebitni uporabi ali neuporabi samo tisti, ki to orožje imajo, ne pa tudi tisti, ki ga nimajo, pa bi bili v primeru njegove uporabe vendarle njegove žrtve. Mimogrede rečeno, vprašanje razorožitve je tako nedvomno sodi v pristojnost OZN, ki bo morala o tem dokončno sklepati.

Najvažnejša pa je pomirjalna in posredovalna vloga, ki bi jo lahko odigrale na konferenci v bloke ne vključene dežele. Njihov glas in njihovo prizadevanje sta bila v OZN blagodejna. Te dežele imajo svoj delež zasluge tudi v sedanjih pripravljanih fazah nove konference. Ne more biti dvoma, da bi znatno prispevale tudi k njenemu uspehu.

(Članek je napisan za najnovejšo številko revije »Mednarodna politika«.)

DANES ZDRUZITEV SIRIJE IN EGIPTA V FEDERATIVNO REPUBLIKO

Kairo, 31. jan. (Tanjug). — V Kairo je danes prispela sirska državna delegacija pod vodstvom predsednika sirske republike Kuatlija, ki bo imela z egiptskimi državniški razgovore v zvezi s proglasitvijo egiptsko-sirske federacije. Delegacija, v kateri so med drugim predsednik vlade Sabri Asali, ministri Bitar in Kaled Azem, je sprejel predsednik Naser s svojimi sodelavci.

Državniški razgovori se bodo začeli jutri zjutraj in bodo, kakor pričakujejo, jutri tudi že zaključeni. V egiptskem parlamentu bo skupna seja obeh narodnih skupščin, na kateri bosta predsednika Naser in Kuatli razglasila zdru-

žitev Sirije in Egipta. Glavne kairske ulice so okrašene s slavoloki, državne ustanove, obrati in druga poslopja pa z zastavami in slikami Naserja in Kuatlija.

Nova država bo predsedniška republika z eno vlado, enim parlamentom in eno zastavo. Hkrati s proglasitvijo federacije bosta egiptska in sirska skupščina na skupni seji sprejeli začasno ustavo, ki bo urejala odnose med Sirijo in Egiptom in vsebovala določbe o skupni vladi in parlamentu v prehodnem razdobju, o katerem menijo, da bo relativno kratko. To obdobje bo zaključeno s plebiscitom, s katerim bodo Egiptčani in Sirijci izvolili pred-

sednika ter se izrekli o novi ustavi. Pričakujejo, da bosta oba parlamenta na skupni seji predlagala za prvega predsednika federacije Gamala Abdela Naserja, nakar bodo razpisali volitve v novi parlament na podlagi novega volilnega zakona.

V prehodnem obdobju bo predsednik pooblaščen za vse ukrepe, ki se nanašajo na postopno združitev, vstevši tudi razpustitev političnih strank ter ustanovitev enotne Nacionalne unije kot edine politične organizacije v federaciji.

Kakor poudarjajo politični krogi, bodo za uveljavljanje osnovnih ukrepov o združitvi najpomembnejši prvi trije ali štirje meseci, medtem ko bi novo enotno državo z vsemi njenimi glavnimi oblikami zgradili še v tem letu.

Po proglasitvi federacije bodo ustanovili mešane odbore, ki bodo pripravili novo ustavo ter izenačili zakonodajo na ekonomskem, političnem in socialnem področju. Pričakujejo, da bodo sprejeli načela, na katerih stoji egiptski ekonomski sistem — z močnim vplivom države v gospodarstvu ter agrarno reformo v kmetijstvu. Menijo, da bo federacija v OZN obdržala dve mesti.

NACIONALNA UNIJA

Reorganizacija političnega gibanja v Egiptu

Kairo, 31. jan. (Tanjug). Izvršna komisija Nacionalne unije je sklenila formalno razpustiti organizacijo »Zbiranje osvoboditve« in ustanoviti pokrajinske izvršne odbore Nacionalne zveze. Nova organizacija Nacionalne unije je prevzela vse premoženje razpuščene organizacije.

»Zbiranje osvoboditve« se je začelo pred petimi leti, da bi zbrali ljudstvo okrog nove vlade, ki je prevzela državne posle po prevratu 23. julija 1952 in po razpustu starih političnih strank v Egiptu. Takoj v začetku je šlo kakih 5 milijonov članov in je imelo posebne sekcije za mladi, delavce in ženske. Kmalu pa je izgubilo skoraj vse članstvo in njegovega vpliva v političnem življenju dežele ni bilo več čuti. Mladinski sekciji so razpustili, ženska se ni mogla uveljaviti, ker za večino ženskih organizacij v Egiptu ni imela sprejemljive podlage. Delavci so bili v glavnem že organizirani v svojih strokovnih sindikatih, od lani pa so v Generalni federaciji dela.

Socializem v Burmi

Rangun, 31. jan. (Tanjug). Na kongresu Protifašistične lige je U Nu izjavil, da sta stranka in vlada za trdno sklenili, da v Burmi zgradita socializem. Vlada bo »ščitila pravico do privatne lastnine in privatne pobude, toda kjerkoli bodo terjale koristi družbe, bo privatna lastnina proti ustreznim odškodninam nacionalizirana«. U Nu je govoril tudi o sedanjih razmerah v deželi in je med drugim dejal, da je moč imeti vprašanje upornikov za urejeno.

Glede mednarodnega položaja Burme je dejal, da je bila dežela, ko je dosegla neodvisnost, v težavnem položaju, ker sta si jo ideološko prisvajala oba bloka. »Naši politiki nevtiralnosti je pripisati,« je dejal U Nu, »da nas zdaj oba spoštujeta.«

Delavsko upravljanje

gospodarskih podjetij med temeljnimi vprašanji socialističnega družbenega reda v Indiji

New Delhi, 31. jan. (Tanjug). V New Delhiju se je danes začela konferenca o sodelovanju delavcev v gospodarskem upravljanju. Konferenco je začel minister za delo Nanda, ki je dejal, da bodo delavsko soupravljanje v gospodarstvu uvedli v prihodnjih letih po vsej deželi.

Na konferenci so se zbrali predstavniki vlade, delavcev in lastnikov podjetij ter pomeni poslednji korak v pripravah za sodelovanje delavcev v upravljanju podjetij. Poskusno bodo to

delavsko upravljanje uvedli za zdaj v okrog 50 državnih in privatnih podjetij. Vendar vlada še ne namerava uveljaviti splošnega zakona o tem, marveč ga bo sprejela šele po zaključku poskusne dobe, ki bo trajala dve leti. Na podlagi izkušenj bodo v tem času pripravili tudi ustrezeni zakon.

Minister Nanda je izrazil prepričanje, da bo delavsko upravljanje prispevalo k preobrazbi privatnega sektorja, tako da se bo prilagodil potrebam družbe, kakršno nameravajo zgraditi v Indiji. Sodelovanje delavcev v upravljanju so doslej uvedli v več podjetjih, med drugim tudi v jeklarnah ter v lokalnem prometu v Madrasu.

André Philippe izključen iz francoske Socialistične stranke

Pariz, 31. jan. (Tanjug). Znani socialistični voditelj André Philippe je bil izključen iz Socialistične stranke zaradi »nedisciplin«. Sklep o tem je sinoči sprejel posebni odbor Izvršnega odbora stranke na predlog generalnega sekretarja Guyja Molleta.

André Philippe, bivši minister in dolgoletni aktivist Socialistične stranke, je bil že več let sprt z vodstvom stranke, predvsem zaradi vojne v Alžiriji. Nedavno je začel z večjo skupino predstavnikov manjšinske skupine v Socialistični stranki izdajati časopis »Tribune de socialisme« z namenom, da bi se v okviru stranke boril za to, da bi se vrnila na socialistično pozicijo.

Generalska afera v Franciji

Pariz, 31. jan. (Tanjug). V zvezi z demonstrativnim odstopom generala Dufourta, inspektorja topništva v francoskem generalnem štabu, so bile danes predložene vladi tri poslanske interpelacije o »nezadovoljstvu v armadi«. General Dufourt, bivši poveljnik divizijske skupine na bojiščih v Alžiru, se je uprl politiki ministrstva za vojsko in je v soglasju z več višjimi oficirji v generalnem štabu poslal vladi pismo s ostrimi obtožbami proti državnemu tajniku za vojsko Metayeru, načelniku pehotnih čet generalu Blancu in poveljniku francoskih enot v Nemčiji generalu Collignonu. Slednji je bil svoj čas že obsojen na 60 dni stroge ječe.

V zbornici se bo zato v torek začela razprava o »stanju duhove« v armadi. O sporu med oficirji generalnega štaba in ministri uradno niso ničesar objavili, časniki pa objavljajo o tem nasprotujoče si vesti. Večina pariških listov izraža bojazen, da se ne bi ti spori sprevrgli v novo »generalsko afero«, kot svojčas med vojno v Indokini.

VZROKI NEUSPEHA ANKARSKE KONFERENCE BAGDADSKE ZVEZE

Nehru svari azijske dežele Zveze pred njih oborožitvijo z ameriškimi jedrskimi bombami

London, 31. jan. (Tanjug). — Konferenca v Ankari, ki jo imajo v Londonu prav tako za ciprsko, kakor za konferenco Bagdadske zveze zato, ker sta se Irak in Pakistan vmešavala v britansko-turške razprave, se je zaključila z enakim neuspehom kakor konferenca v Karachiju pred šestimi meseci. Glavni vzrok neuspeha prisojajo poročevalci londonskih časnikov pomanjkanju skupnega cilja, kajti vsem ko mislijo na vodilne države edino na vojaške strani Bagdadske zveze, ustanovljene na pobudo Velike Britanije in s pomočjo ZDA, ter na njeno usmeritev proti Sovjetski zvezi, zahtevajo azijske članice organizacije gospodarsko pomoč za svoj notranji razvoj.

V poročilih je razen tega poudarjeno, da je uradno poročilo mimo splošnih gledišč o nevarnosti pred Sovjetsko zvezo začrtalo nekatere cilje, toda brez zagotovitve gmočnih sredstev za njihovo uresničitev. Ameriško pomoč v znesku 10 milijonov dolarjev imajo za nezadostno za veljavni prostor, ki ga zajema Bagdadska zveza.

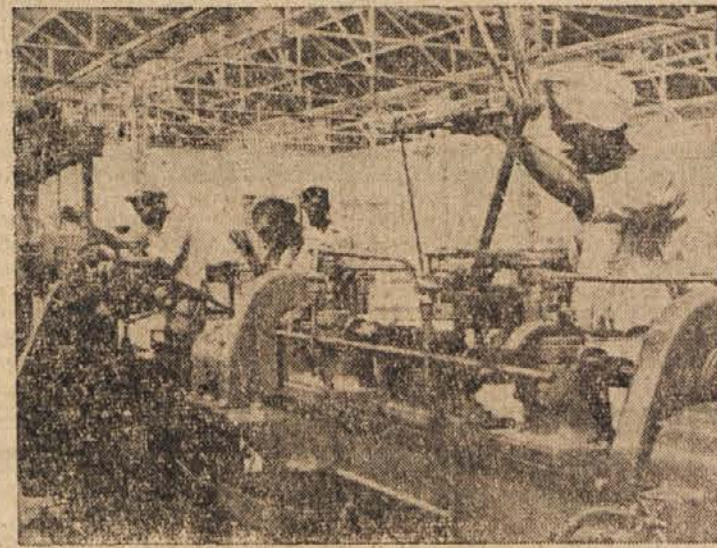
Drugi vzrok so vsekakor notranje razprtije — britansko-turški nesporazum o Cipru, o kate-

rih so razpravljali več kakor o čemerkoli drugem, dalje zahteva Pakistan, da bi dobil pomoč proti Indiji v vprašanju Kašmira, britansko-iranski spor zaradi Bahreinov in na koncu irška kritika francoske politike v Alžiriji. To so bili tudi glavni predmeti zakulisnih razprav v Ankari.

New Delhi, 31. jan. Predsednik vlade Nehru je na velikem zborovanju ob desetletnici smrti Mahatme Gandhija ostro obsodil zahteve nekaterih vlad v Bagdadski zvezi včlanjenih dežel, naj bi jim ZDA dale atomsko orožje. Rekel je, da azijski narodi nasprotujejo pošiljanju atomskih bomb na to področje, ker bi bila to nevarnost za mir,

zlasti pa za tiste dežele, ki prejemajo to orožje. Pripomnil je, da to ne koristi ne miru ne varnosti dežel, ki bi takšno orožje dobile.

To Nehrujevo izjavo razlagajo kot odgovor na zahtevo predsednika pakistanske vlade, ki je na sestanku Bagdadske zveze v Ankari zahteval, naj ZDA pošljejo Pakistanu atomsko bombe. Nehru je v govoru poudaril, da je Indija v razvijanju jedrske energije znatno napredovala in da bi lahko čez nekaj let sama izdelala atomsko bombo, toda v imenu sedanjih in vseh bodočih vlad se je svečano zavezal, da Indija jedrske energije nikoli ne bo uporabila v rušilne namene.

Indijski delavci pri delu v bombajski tovarni koles

Posredna pomoč

Zahoda Franciji za vojno in nasilje v Alžiriji

Pariz, 31. jan. (Reuter). Evropska organizacija za ekonomsko sodelovanje (OECE) je objavila, da je dobila Francija prek te organizacije posojila v znesku 655,25 milijona dolarjev, in sicer od Evropske plačilne unije, Mednarodnega monetarnega sklada in ZDA. Preliminarni razgovori o dolgarskih kreditih Franciji so se začeli že lani decembra v Parizu. Francoski zunanji trgovinski primanjkljaj se je že tedaj povzpela na 400 milijonov dolarjev. Spričo čedalje večjih vojaških izdatkov v Alžiriji (že okrog 2,5 milijarde frankov na dan), so Franciji preostale samo stroge omejitve za uvoz potrošnega blaga in surovin, s tem pa tudi nevarnost splošne gospodarske krize. Zdi se, da je dobila tujo pomoč, bo lahko, kakor pravi

poročilo OECE, letos in prihodnje leto izpolnila svoje obveznosti nasproti tujini, zlasti tiste, ki jih je prevzela v zvezi z liberalizacijo zunanje trgovine v okviru OECE.

Ali lasna vojska ali tuje čete?

Bonn, 31. jan. (Tanjug). Kakor poročajo, je kancler Adenauer pred parlamentarno frakcijo Demokratske unije izrazil zaskrbljenost spričo najnovejšega razvoja dogodkov v zvezi s prispevkom za vzdrževanje tujih čet v Zahodni Nemčiji. Bonnska vlada se je zadnja leta upirala plačevanju tega prispevka. Vlada sodi, da bi s kritjem teh izdatkov zavirala razvoj zahodnonemške vojske. Politični opazovalci v Bonnu pa ne izključujejo možnosti, da bo bonnska vlada stvar znova proučila. Sklep Sveta Zahodnoevropske unije, da sprejme britanski načrt o nadaljnjem umiku 8500 britanskih vojakov iz Zahodne Nemčije, bi namreč lahko imel — kakor sodijo ti krogi — neugodne posledice za Zahodno Nemčijo, kar se tiče političnih odnosov znotraj Atlantske zveze. Hkrati so tudi Francozi zahtevali povrnitev stroškov za vzdrževanje svojih čet v Nemčiji.

SPET HEINKELOVA IN MESSERSCHMITTOVA LETALA

Bonn, 31. jan. (Reuter). Znani letalski podjetji iz druge svetovne vojne, ki sta ju ustanovila Ernst Heinkel in Willie Messerschmitt, bosta sodelovali v proizvodnji zahodnonemških letal. Heinkelova družba je potrdila, da se o tem že pogajajo. Kakor zatrjujejo, bo proizvajala potniška letala na reakcijski pogon. Willie Heinkel je v pretekli noči umrl.

ZMERAJ MANJ VNEME

za sestanek zunanjih ministrov

kot pogoj za sestanek vodilnih državnikov, ki naj odločijo o ublažitvi mednarodne napetosti in razorožitvi

London, 31. jan. (Reuter). — Vodja opozicije v avstralskem parlamentu Herbert Evatt je izjavil, da mu je predsednik britanske vlade Macmillan v pogovoru rekel, da je za sestanek vodilnih državnikov Vzhoda in Zahoda,

EKSPLOZIJA RAKETNEGA GORIVA

Sacramento (Kalifornija), 31. jan. (Reuter). V tovarni družbe »Aerofekt« je večera eksplodirala večja količina trdnega raketnega goriva. Pri tem je bil en delavec ranjen. Gmotno škodo cenijo na okrog 75.000 dolarjev. Predstavniki družbe je novinarjem izjavili, da ni znano, kako je prišlo do eksplozije, in da to preiskujejo. V tovarni proizvajajo tekoče in trdo gorivo za rakete »Vanguard«, »Titan« in »Polaris«.

Po mnenju političnih opazovalcev v Londonu je ta Macmillanova izjava nov dokaz, da evropske zahodne države polagoma potiskajo misel na konferenco zunanjih ministrov v ozadje in da so bolj zavzemajo za priprave po redni diplomatski poti. V Londonu tudi pravijo, da so se izjave vodilnih zahodnih državnikov v zadnjih šestih tednih postopoma spreminjale v korist sestanka najvišjih predstavnikov, čeprav so na pariški konferenci predvsem poudarili stike s Sovjetsko zvezo

POROČILO PREDSEDNIKA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE MIHE MARINKA NA SEJI GLAVNEGA ODBORA ZVEZE

Naloge organizacij SZDL v predvolilnem obdobju

(Nadaljevanje s 1. strani)

polaga in troši šele potem, ko so dejansko ustvarjeni. Zaradi tega naše subjektivne politične sile niso bile sposobne, tolažiti našim množicam pozitivne momente plana in drugih zakonskih spo-polnil našega gospodarskega sistema. Mi sami bomo šele sedaj, te dni izdali posebne publikacije tako našega republiškega plana kakor obrazložitve plana in teh drugih zakonov, ker je dnevno časopisje v nezadostni meri informiralo našo javnost o teh zakonskih dokumentih, kakor o rezultatih minulega leta in neposrednih perspektivah ter naših nalogah za tekoče in bodoča leta.

Glede na to okolnost, da nismo doslej v zadostni meri analizirali velikih uspehov, doseženih v minulim letu, in da se nismo zadosti oborožili in usposobili naše subjektivne sile za omejevanje prej naštetih nekaterih negativnih pojavov, ki so spremljali naše uspehe v letu 1957, se mi zdi potrebno, da tukaj podam nekatere glavne karakteristike uspehov minulega leta, vzeti iz pregleda prvega poglavja našega letošnjega republiškega plana.

Mislím, da bodo zaključni računi pokazali v celoti verjetno še boljše rezultate, kakor pa so našti v I. poglavju družbenega plana. Obseg industrijske proizvodnje bo za 13 % večji kot v prejšnjem letu, kmetijska proizvodnja pa bo presegla raven iz leta 1956, in sicer za 6,5 %. Pomemben porast je dosežen v gradbeništvu, kjer je obseg storitev za 9 % večji. Na temelju takega gibanja, ki ga obsega proizvodnja, je narodni dohodek v letu 1957 v primerjavi s prejšnjim letom porastel za 11 %. Skupna realna osebna potrošnja se je povečala v vsej državi za približno 13 % oziroma za 11,5 % na prebivalca. Mislím, da bo ta številka za republiko Slovenijo celo višja. Tako so bila presežena predvidevanja družbenega plana, ki je računal z 9 % porastom skupne osebne potrošnje oziroma s 7,5 % porastom osebne potrošnje na prebivalca.

Občutnejše je porastel obseg izvoza za 22 % več kakor v letu 1956. Zaposlenost se je povečala v Sloveniji približno za 21.000 oseb in v samem gospodarstvu za 16.000 oseb, kar je znatno prekoračen normalen porast v zvezi s porastom prebivalstva in je še v večji meri izvedeno pritego-vanje delovne sile iz kmetijstva.

V proizvodnji je močno porasla tudi produktivnost. Po metodah, kakor se to izračunava, znaša ta porast 7 %, upoštevajoč porast števila zaposlenih in višji fizični obseg proizvodnje.

Nadalje, v primerjavi z letom 1956 so dohodki prebivalstva porasli za 21 %, hkrati so se povečali tudi proračunski izdatki za 19 %, izdatki socialnega zavarovanja pa za 11 %. Tudi obseg investicij se je povečal za 6 milijard oziroma za 10 %. Porast notranje potrošnje in velik izvoz kmetijskih izdelkov sta deloma onemogočila, da bi se cene in

tržišče s kmetijskimi pridelki v večji meri stabilizirali. Tu je treba upoštevati faktorje, ki so prispevali k temu porastu, predvsem boljše izkoriščanje kapacitet, izvršitev rekonstrukcij, racionalizacija, povečanje proizvodnje električne energije, izboljšanje preskrbe s surovinami in reprodukcijskega materiala v celoti, razširitev kooperacije domačih z inozemskimi podjetji in naših podjetij med seboj ter povečanje naporov neposrednih proizvajalcev. To je omogočilo tudi spremembe pri delitvi narodnega dohodka v preteklem letu zlasti glede na skupino podjetij v B.

LANI JE DOSEGLA NAJVEČJI PORAST STANOVANJSKA IN KOMUNALNA DEJAVNOST

Zaloge gotovih izdelkov v industriji so v letu 1957 bile v primerjavi s prejšnjim letom vključno močnemu porastu proizvodnje za približno 3 % manjše. Zmanjšale so se zlasti zaloge gradbenega materiala ter materiala elektro in kovinske industrije ter tekstilne industrije. To je znak visoke proizvodne aktivnosti v stavbeništvu, posebej pa še izredno visok porast potrošnje.

Vzporedno s porastom industrijske proizvodnje pa so narasle vendarle tudi zaloge surovin. Te so ob koncu leta 1957 bile za približno 4 % večje od prejšnjega leta, ki so bile razmeroma tudi visoke.

Značilna je struktura proizvodnje, ki je izredno dobra in ki gre v korist standarda. Sredstva za delo so porasla na 107, reprodukcijski material na 112, blago za široko potrošnjo pa na 119. Izvoz industrijskih izdelkov se je povečal za 22 %. Kmetijska proizvodnja se je kljub spomladanskim pozebi, ki je povzročila znatno škodo v sadjarstvu in deloma tudi v vinogradništvu, znatno dvignila. Tako je kmetijska proizvodnja v celoti v primerjavi z letom 1956 višja za 6,5 %, pri čemer je sadna letina znašala komaj 55 % nasproti prejšnjemu letu. Tako imamo v celoti dvig poljedelske proizvodnje, ozko vzeto, na 115 %. Pri tem je pomembno vlogo odigralo povečanje potrošnje umetnih gnojil, ki je bila v preteklem letu dvakrat večja kot v letu 1956.

Investicijska vlaganja so bila v kmetijstvu znatno večja kljub temu, da kmetijske organizacije niso niti izkoristile vseh razpoložljivih sredstev.

Gradbena dejavnost je presegla lanski obseg za okoli 9 %. Pri tem se ni zadostno povečala storilnost dela, ker je povečano gradbeno dejavnost hkrati spremljal porast delovne sile za 6 %.

Storitve v prometu so porasle za 9 %, pri čemer je zlasti značilen porast pomorskega prometa na 125 in cestnega prometa na 121 %. Tu je porast prometa na železnici manjši zaradi ozkega grla. Znaša samo 4 %.

VSAKA NADALJNJA TENDENCA ZA INVESTICIJE V INDUSTRIJO BI NEOGIBNO OTEŽKOČALA REŠEVANJE PROBLEMA ŽIVLJENJSKEGA STANDARDA

Skupne bruto investicije so v letu 1957 znašale po podatkih, ki jih je imel naš gospodarski odbor, 65 milijard oziroma po kasnejših podatkih 71 milijard. Relativno in absolutno so se povečale negospodarske investicije, ki so dosegle v primerjavi z letom 1956 21-odst. povečanje. Največji porast je dosegla stanovanjska in komunalna dejavnost, in sicer 9,7 milijard, se pravi za 36 % več kot v prejšnjem letu. Investicije pa so vtem, upoštevajoč global 65 milijard, na katerega se nanaša razčlemba, znašale v industriji in rudarstvu 24 milijard, pri čemer je karakteristično, da sta trgovina in gostinstvo zajela vsega 3 milijarde. Te podatke omenjam zaradi tega, ker bo o teh stvareh kasneje govorila.

Razen vseh teh pozitivnih dejstev, ki jih kažejo rezultati preteklega leta, pa je treba vzeti v poštev še naslednjo okolnost. V preteklem letu je obseg vseh investicij v republiko iz vseh virov dosegel rekordno visoko število 71 milijard, kar je tem bolj pomembno ob upoštevanju dejstva, da so v letu 1956 in 1957 zvezna in republiška investicijska sredstva bila ne le relativno, marveč absolutno manjša kot v prejšnjih letih. Ti podatki kažejo zvezna sredstva v 1956. letu 16 milijard, v letu 1957 10 milijard; republiška sredstva v 1956. letu 9 milijard, v 1957. letu pa 7 milijard. Hkrati s tem so tudi republiška proračunska sredstva bila povečana samo v zvezi z zakonskim povečanjem plač uslužbencev in zakonskim ustanavljanjem nekatere

nih gospodarskih organizacij do skupnosti. Dejstvo je, da federacija usmerja investicije na področja, ki zaostajajo v dvigu proizvodnje, kakor je to kmetijstvo, in nekatere nerazvite predele z bogatim naravnim bogastvom. Dejstvo je, da se investicije v Sloveniji za novo industrijo zmanjšujejo, da mora naša usmeritev biti predvsem v smeri čim večjega izkoriščanja obstoječih kapacitet in njihovega amortizacijskega vzdrževanja in da bi vsaka nadaljnja tendenca za investicije v industrijo v doseganju tempu neogibno otežkočala uspešnejše reševanje problema življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Tako nagel skok, kakor smo ga napravili v preteklih letih, ki je povzročil tako naglo spremembo strukture našega prebivalstva, ko smo od blizu 60 % kmetijskega prebivalstva padli na pidihi 38 %, je nujno moral roditi nekatere negativne posledice, zlasti glede življenjskega standarda, ki jih bomo v bodoče morali odpravljati s primerno racionalno preusmeritvijo v razvoj našega gospodarstva. Mi smo, mislim, edina republika, ki trpi zaradi stalne pomanjkanja delovne sile. Zato sedaj je ob prevladujoči investicijski nemarčnosti potrebno, da bi se povenile gradbene usluge, na primer naša stanovanjska izgradnja, ki ob tem silnem premiku prebivalstva samo po sebi predstavlja težaven problem.

PREDVOLILNE PRIPRAVE MORAJO BITI STVARNE IN BREZ KAKRŠNEKOLI DEMAGOGIJE

Zato je naša prvenstvena naloga, da se tako v sedanjih volilnih pripravah kakor nasploh usmerimo na notranje reševanje naših problemov, predvsem življenjskega standarda, ne pa da zato dolžimo kogarkoli izven Slovenije. Naša naloga je predvsem, da utrjujemo sistem družbenega upravljanja, da delujemo za čim pravilnejše izkoriščanje sredstev, s katerimi razpolagamo, in da se naš celoten jugoslovanski gospodarski sistem spopolnjuje in čim bolj skladno funkcionira.

Od tod pa izhajajo neposredne in važne politične naloge; pravilno usmeriti predvolilne politične gospodarske razprave, pokazati na nesmiselnost in škodljivo iskanje neke zunanje krivde za tekoče težave, ki jih imamo. Naše predvolilne razprave morajo biti stvarne, objektivne, brez kakršnekoli demagogije in kritika usmerjena na pravo mesto.

Predvsem imam za zelo važno, da v volilni politični aktivnosti poleg analize rezultatov preteklega leta, tako gospodarstva kakor demokratičnega sistema in planskih nalog naše perspektive, temeljitejše objasnjujemo družbeno-politični značaj vrste zakonov, ki so stopili v veljavo z novim letom. Zlasti se je treba poslužiti obrazložitve najpomembnejšega zakona o razdelitvi narodnega dohodka, ki temeljito spopolnjuje naš gospodarski sistem, ki izenčuje in enoti položaj, obveznosti in pravice vseh gospodarskih organizacij, ki odpravlja polovično rešitev, vpeljan v začetku lanskega leta. Obravnavati pomen uvažanja sistema alimentiranja proračunov iz davka na osebno potrošnjo kot pot k čimvečji osamosvojitvi proračunske politike ljudskih odborov in postopnemu odstranjevanju neobjektivnih kriterijev, na katerih temelji določanje državno administrativno določanje proračunskih postavk. Obravnavati zakon o kompetencah ljudskih odborov kakor vrsto drugih zakonov, ki dajejo podlago in okvir delovanju organov delavskega, družbenega in komunalnega samoupravljanja.

V zvezi s tem objasnjevanjem te osnove naše samouprave pa je izredno važno, da tako skozno volilno aktivnost kakor sploh predvidimo odgovornost in naloge našim političnim organizacijam in njihovim vodilnim organom, da bosta uspešen razvoj in konstruktivna udeležba socialističnih teženj naših delovnih ljudi v teh demokratičnih oblikah odvisna od sposobnosti zavestnih subjektivnih sil, usmerjati čim pravilneje socialistično reševanje problemov, ki so dani v njihovo kompetenco.

KAKO BI BIL TREBA REŠEVATI NEKATERE AKTUALNE PROBLEME

Za ilustracijo hočem navesti nekatere aktualne probleme in pokazati kot primer načine, kako bi jih bilo treba reševati. Nesporo je dejstvo, da raven življenjskega standarda ne zadovoljuje, da so potrebe in želje naših delovnih ljudi neprimerno večje, kakor jih danes stanje našega gospodarstva more zadovoljiti.

Toda prav tako je dejstvo, da so rezultati preteklega leta, med drugim tudi v dokajšnjem povečanju plač, celo dosti večji, kakor smo jih s planom predvidevali, da so tudi realne plače kljub delnemu povečanju cen porasle za precej več, kakor smo predvideli. Odprto je seveda vprašanje, kakšna je notranja razdelitev v tem pove-

čanju kupne moči, za kar pa ni treba iskati rešitve v nekih državnih intervencijah, ker bi nas to vodilo k vračanju na administrativni sistem, marveč je nujno, da se ta vprašanja rešujejo s podporo in udeležbo množic v družbenem upravljanju v okviru občine in okraja. To isto velja tudi v pogledu pretiravanja v premijskem nagrajevanju.

Pri teh vprašanjih, kakor pri vprašanjih trgovine in cen, o čemer bom posebej govoril, je predvsem potrebno, da se angažirajo sindikalne organizacije in dajo primerno podporo intervencijam občinskega oziroma okrajnega ljudskega odbora, ki naj prevleče in neupravičene neenakosti blazijo. Rezultati preteklega leta so tako veliki med drugim (predhodna vsedrjavna ekonomska politika, sprostitve uvoza, izvoza, zmanjšanje investicij, večje rezerve in drugo) tudi v tem, da smo tako imenovani drugi skupini gospodarskih organizacij omogočili stimulativnejši sistem nagrajevanja. Mi smo že tedaj predvidevali, da bodo na tej osnovi nastajali novi problemi, ki jih bo treba pravilno ocenjevati in jih obravnavati. Tako je prišlo do neenakosti položaja posameznih podjetij, neenakosti, ki je bila zlasti boleča v primeru dveh bližnjih sosednjih podjetij. Tu je treba na eni strani z vso vestnostjo ugovarjati s strani občinskih, okrajnih in republiških organov, če so objektivni vzroki, zaradi katerih

je podjetje brez svoje krivde zašlo v težak finančni položaj, in iskati pota ter načine, da se ti vzroki odstranijo. Na drugi strani pa je treba pri tistih gospodarskih organizacijah, ki uživajo izjemen konjunkturi položaj, vplivati na organe delavskega upravljanja, da sredstva, s katerimi zaradi teh zunanjih ugodnih okoliščin razpolagajo, uporabljajo skladno in sporazumno z interesi komune, ne pa da jih lahkomi-selno dele in razmetavajo.

Če so egoistične tendence v takih podjetjih močnejše in intervencija občine naleti na nerazumevanje, potem je v takem primeru na mestu moralno političen pritisk po zborih proizvajalcev, intervenciji občine, okraja ali tudi republiških organov, da se prepreči lahkomi-selno razpolaganje s takimi lahko zasluženimi sredstvi. Konec koncev komunam vendar mora imeti evidenco in kontrolo nad gospodarskimi poslovanjem vsakega podjetja in se porabljanje teh sredstev mora vršiti v vzajemnem sporazumevanju in soglasanju podjetja z občino oziroma okrajem. To velja ne samo za sredstva, ki jih podjetje misli porabljati za investicije, bodisi za reprodukcijo, bodisi za objekte življenjskega standarda, marveč predvsem za sredstva, namenjena za dopolnilne plače, nagrade, premije, štipendije in druge vidike neproduktivnega in neekonomičnega trošenja sredstev.

POTROŠNIŠKI SVETI NAJ BI ČIMPREJ ZAZIVELI

Dalje, v mnogih naših občinah, zlasti industrijskih centrih in mestih je pereč problem pomanjkljive in neopremljene trgovske mreže, kar ima v teh krajih za posledico monopolistični položaj trgovskih podjetij in neodgovorno navijanje cen. Iz prej navedenih podatkov ste videli, da ljudski odbori trošijo razmeroma majhna sredstva za razvijanje trgovske mreže, za skladišča, prevozna sredstva in tehnično opremo trgovine, v nekaterih okrajih več, v drugih manj. V zvezi s tem pa imamo še pojave, da nekatera trgovska podjetja, zlasti specializirana, na lahko in nesmotno trošijo sredstva iz ostvarjenega dobička. Tukaj se prav tako očitno kaže potreba, da morajo občinski in okrajni ljudski odbori ob podpori družbenih organov upravljanja, potrošniških in trgovinskih

svetov in s pomočjo republiških organov čimprej temu posvetiti vso pozornost, da se zamujeno glede razvoja trgovine odstrani in onemogoči nezdružljive pojave. Tukaj je namreč treba vedeti, da krivda za te pojave v trgovini ni samo v spekulativnih tendencah trgovinske operative, marveč da nezadostna razvitost in opremljenost trgovine sama omogočata monopolistične in spekulativne tendence in da te vzroke v precejšnji meri, rekel bi največji meri, moreta onemogočiti primerna politika in prizadevanje ljudskih odborov. Tu ne gre prepuščati trgovini sami, da bi ona širila mrežo trgovinskih podjetij. To se morajo na pritisk potrošniških in trgovinskih svetov, državljanov, ljudski odbori sami poboriti za ustanavljanje novih trgovskih lokacij, skladišč in opreme.

SINDIKATI IN POLITIČNE ORGANIZACIJE SE MORAJO Z VNEMO LOTITI PROBLEMOV POTROŠNIKA NA TERENU OBČINE

Koristno in potrebno bi bilo, da potrošniški sveti čimprej začnejo, zlasti pri trgovini za dnevno prehrano prebivalstva na drobno, da dosežejo v medsebojnem sodelovanju v okviru posameznih rajonov, da se posamezne detaljistične trgovine tudi otresejo absolutnega grostičnega posrednika na ta način, da se na določenih širših okolišnih posamezne detaljistične trgovine združujejo v pogledu skupne dobave direktno od producenta — bodisi iz tovarne, bodisi iz kmetijske zadruge. Na ta način bi lahko prišli do tega, da grostična trgovina ne bi imela absolutno monopolnega posredniškega položaja, da bo grostični imel koristno vlogo tam, kjer se njegove usluge potrebujejo. V večjih centrih gre pa tudi za to, da je treba imeti več grostičnih trgovinskih podjetij, ki naj poslujejo v medsebojni konkurenci.

Razen tega je neogibno potrebno, da bi industrijski centri in mesta imeli pri ljudskih odbori ustrezne organe, ki bi ob kontroli in podpori potrošniških in trgovinskih svetov državljanov sestavljali plan o fizičnih količinah blaga, ki je potrebno za preskrbo prebivalcev teh centrov, da bi se na tej osnovi mogla zagotoviti dostava zadostne količine potrebnega blaga iz bližnje in daljne okolice. To velja zlasti za sveže, lahko pokvarljive kmetijske proizvode. To pa seveda velja tudi za druge, ker smo imeli in imamo primere, da nekateri ljudje v trgovini namerno ustvarjajo občutek, da nekake blaga ni, oziroma, da ga bo zmanjkalo, da povzročijo s tem potrošniško mrzlico in dvig cene.

Pri vsem tem pa ne gre zanikati in ne videti napredka, ki ga je v minulih letih napravil razvoj naše trgovine. Gre za to, da s primerno družbeno kontrolo potrošnikom in ljudskih odborov zagajamo izredno konjunkturi trgovski dobiček, da vlagamo v smotrni razvoj mreže in opreme naše trgovine in da moramo v ta namen razen tega uporabljati tudi večja sredstva, s katerimi razpolagajo delovni kolektivi in ljudski odbori. Prav tako je po-

trebna tudi večja evidenca in intervencija družbenih organov nad komercialno politiko naših proizvodnih podjetij in nad njihovimi združenji, ki tudi niso brez krivde za dviganje cen, kakor se je to pokazalo v zadnjem času, kar se je onemogočilo z državno intervencijo pri Zdrženju tekstilne industrije. Podobne remedure so potrebne tudi glede našega gostinstva in uslužnostne obrti. Na teh konkretnih primerih se jasno vidi

KAJ SMO DOLŽNI ZAHTEVATI OD POSLANSKIH KANDIDATOV

Mislím, da nam je ob dosedanjem poteku volilnih priprav in političnih razprav na zborih volivcev in množičnih zborovanjih jasno, da navedena in pogodbna vprašanja stopajo v ospredje kot pereča gospodarska politična problematika in da volilna zborovanja in razprave ne morejo iti mimo njih. Zato mislim, da morajo naše politične organizacije biti kos, da ob tolačenju tako zunanje politike kakor notranje gospodarske politike, ob razjasnjevanju našega gospodarskega sistema, našega demokratičnega sistema kažejo tudi način, kako konkretno reševati probleme, ker sodijo v neločljiv sklop celote. Neogibno se postavlja v ospredje vprašanje oživljenja našega demokratičnega mehanizma s čim večjo udeležbo množic, ki jih zavestne socialistične sile morajo znati usmerjati, da bi uspešno odstranjevali birokratsko okostelost, ki je danes najbolj nevarna v ljudskih odbori in čisto tudi v samih političnih organizacijah. Dalje, v tem trenutku se že začnajo obravnavati posamezne kandidature. V naslednjih dneh bodo te razprave že v polnem teku. Zato je, kar se tiče kandidatov in bodočih poslancev, treba poudarjati njihovo dolžnost kot pripadnikov zavestne organizirane socialistične subjektivne sile, kakršni sta Socialistična zveza in Zveza komunistov, da delujejo prvenstveno za to, da se utrjuje naš socialistični demokratični sistem, da po svojih močeh pomagajo tej naši organizaciji kakor ljudskemu odboru

nujnost, da se morajo sindikati in naše politične organizacije z večjo vnetostjo usmeriti tudi k problemom potrošnika na terenu občine, da bi proizvajalci kot potrošniki z večjo kritičnostjo vplivali na delavske svete, upravne odbore proizvajalnih podjetij glede njihove komercialne politike.

Tu je seveda obsežen problem, posebej obravnavati našo stanovanjsko izgradnjo, o kateri se dá nedvomno mnogo govoriti glede strukture stanovanj, ki jih gradimo.

Dalje je izredno važno, da se v predvolilni aktivnosti razpravlja tudi o tej plati našega plana, kjer naš plan postavlja v ospredje vprašanje industrijskih središč in opušča vprašanje regionalnega planiranja za nerazvite predele. V planu je zastavljena naloga, da je treba usmeriti orieniacijo na tista razširjevanja industrijske proizvodnje v industrijskih središčih, ki jih podjetja ustvarjajo iz lastnih amortizacijskih sredstev, bodisi iz kreditov ali drugih virov; da računajo s tem, da z večjo kooperacijo določene obrate postavljajo na rajone, kjer imajo višek delovne sile in ceneno delovno silo. Na ta način neprimerno več koristimo utrjevanju socialističnih pozicij tudi na zaostalem področju, hkrati pa rešujemo tudi vprašanje zaposlenosti v teh predelih. Na ta način je vsaka investicija za eno delovno mesto neprimerno cenejša. V industrijskih centrih predstavlja investicija za eno delovno mesto ne samo stvar delovnega mesta samega, ampak hkrati povzroča tudi vprašanje življenjskega standarda, stanovanja, komunalnih uslug, ker priteguje delavce, katerim je treba dati tudi stanovanje. Investicija za tako delovno mesto v agrarnem rajonu je stvar samega delovnega mesta in tudi delovna sila je tu cenejša. Iz tega dejstva pa lahko tudi tukajšnja občina potegne pozitivni zaključek zase, da ima hodek od cenene delovne sile, ki ga lahko uporablja za lastno razvijanje. Mi moramo nedvomno vzeti v poštev in razpravljati takoj sedaj v volilni kampanji o problemih, aktivnosti, odgovornosti in nalogah, ki bodo pred nami sedaj neposredno z mladinsko akcijo na gradnji avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb. To omenjam samo mimogrede. Mislím, da je treba to in vrsto drugih momentov pravilno nakazovati, tako rešitev kakor tudi problematiko, ki more samo pozitivno delovati glede opredelitve naših volivcev.

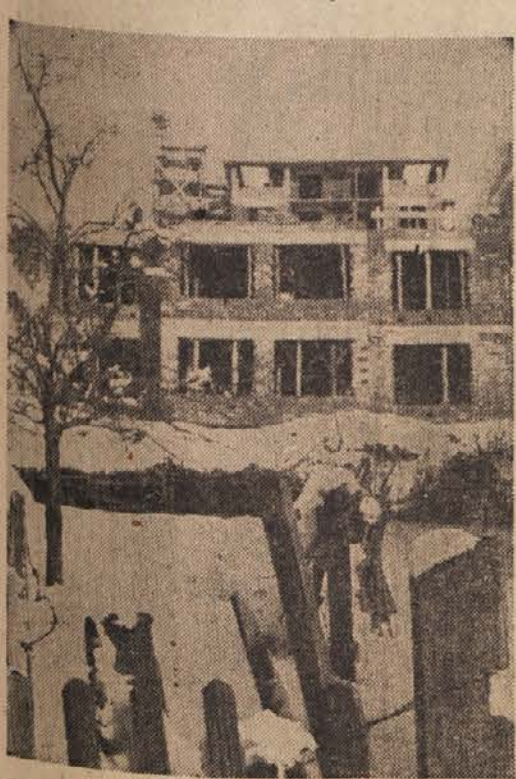
Z razvojem naše ekonomike, našega gospodarskega sistema, naših razvitih oblik demokratičnega neposrednega družbenega upravljanja smo prišli s tem do situacije, v kateri morajo neogibno zavestne politične sile priti do večje afirmacije, morajo znati združiti interes proizvajalca z interesom potrošnika. To so pa isti delovni ljudje, eno in drugo. Prišli smo v situacijo, ki postavlja pred zavestne socialistične sile težavne naloge premagovanja teh nesporovnih protislovij. Hkrati pa je tu ustvarjeno torišče za plodno praktično vzgojo naših delovnih množic.

in drugim razvijajočim se oblikam družbenega upravljanja, da probleme in naloge rešujejo na socialistični način.

Naše politične organizacije so dolžne opozoriti in, če treba, tudi razkrinkati vsak eventualni poskus teh kandidatov, ki bi se hoškarili na neprincipialen in demagogični način, ki bi bil škodljiv enotnim socialističnim težnjam in razbijal politično enotnost, dobrih volivcev in se uveljavljali s ceneno popularnostjo. Mi ljiati s ceneno popularnostjo. Mi smo dolžni zahtevati od naših kandidatov, da morajo biti aktivni med kandidati v volilni aktivnosti, korektni in brez medsebojnih intrig. Dolžni smo zahtevati, da medsebojno ne konkurirajo s ceneniimi demagogičnimi obljubami, ampak s poštenim, odkritim pojasnjevanjem naše konstantnosti ter obravnavanjem konkretnih problemov na način, ki neposredno mobilizira državljane za čim hitrejšo rešitev teh vprašanj. Mi, bodisi kot kandidati, bodisi kot politične organizacije, smo dolžni jasno in odkrito govoriti tako o doseženih rezultatih kakor o vzrokih, načinih in možnostih reševanja obstoječih problemov, ki tišče naše volivce. To slednje velja za vsa področja naše politike, gospodarske, kulturne, zdravstvene, socialne, ostale družbene dejavnosti, bodisi da so to problemi s področja delovnih odnosov v proizvodnji, plač, premij, cen, tržišč, obrtnih uslužbenih dejavnosti, stanovanjske in komunalne izgradnje, kakor s področja kmetijstva, investicijske politike občin in drugih področij.

Zanimiva tezenska zimska bilanca

Coprav čudno zveni, je vendarle res: meteorološko postajo na Tezenu pri Mariboru je januarski meteo na pol odrezal od sveta. Na pol — kajti do raznih podatkov o vremenu se je

bilo nekaj dni moč dokopati le peš. Višen sneg je opravi svojo tako z anteno radijskega oddajnika kot s telefonsko napeljavno. Prvo so uspeli popraviti tretji dan po snežnem meteo, telefonsko zvezo s postajo pa so monterji vzpostavili šele v sredo. Zaradi vsega tega so bili časniki teden dni brez mariborskih meteoroloških poročil. Naj zato na kratko povzamemo, kaj se je v Mariboru od 1. januarja do 31. januarja zgodilo. Sprito sončnih dni se je belin odeda do minulega četrtka skrčila na 18 cm. Poneči med 27. in 28. januarjem so zabeležili najnižjo temperaturo zraka (-18,8°C), dne 30. januarja pa najvišjo (+2,5°C).

Še 150 mariborskih telefonskih naročnikov brez zveze

Zastran snega, ki je zapadel v noči med 20. in 21. januarjem, je telefonsko omrežje v območju mesta Maribora utrpelo škodo v višini dveh milijonov dinarjev. Med skupaj 1550 telefonskimi naročniki jih je bilo prvi dan po snežnem meteo kar več kot 700 brez zveze. Pri tako obilnih snežnih padavinah, kot so bile januarja, je pravkaršnja ugotovitev vse tretjini sestavljajo tako imenovani zunanji zračni vodi in le eno tretjino podzemeljski kablji. Sprito vsega tega je kaj občutno upadla tudi vrednost telefonkega prometa. Moniterji so v minulih desetih dneh silili dar zaradi hudega mraza do večera niso uspeli priključiti več kot 550 izpadlih telefonskih števil. Preostalih 150 naročnikom bodo mogli ugoditi šele v prihodnjih petih, šestih dneh. Seveda pa gre zdaj le za začasno kranje omrežja, kajti podrobnejšim, temeljitim popravilom bodo monterji kos komaj v nekaj tednih.

Za boljšo ureditev lokalov bodo poskrbeli

Delavski svet novega trgovskega podjetja »Dravina« v Slov. Konjicah je na svojem drugem zasedanju potrdil tarifni pravilnik podjetja. Ob tej priložnosti so člani sveta govorili še o notranji ureditvi nekaterih trgovskih lokalov. Večina izmed njih je v precej slabem stanju, zlasti se v samskem centru. Delavski svet je sklenil glede ureditve lokalov potrebno ukrepanje.

Močan porast malega obmejnega prometa

Vendar pa gostinstvo in trgovina izgubljata na prometu, ker nimata zadostnih možnosti, da bi mogla ustreči turistom

Sežana, 3. januarja. — Zaradi naglo naraščajočega števila prehodnih turistov postaja tudi Sežana med našimi obmejnimi sredstvi eno izmed najbolj živahnih mest. Ves teden je tu pisano življenje, ob sobotah in nedeljah pa je gneča tolikšna, da se komaj prenehta po glavnih ulicah, med ljudmi in avtomobili. In zares morate imeti srečo, da v tem ali drugem gostišču najdete zase prostoroček in se v miru in spodobno okrepčate.

DENAR SO SI NAGRABILI na račun investitorja in potrošnikov

Gradbeno podjetje iz Dravograda gradi za Tovarno avtomobilov v Mariboru stanovanjske bloke. Vse okoliščine pa kažejo na to, da so podjetja na tem gradbišču ustvarili viške milijonske vrednosti, ki so jih pod vodstvom D. B. razpečavali po nižji ceni. V preiskavi je več oseb in je bilo najdenih in vrženih podjetju že 8 ton betonskega železa. Le kako je investitor, ki ve, da v njegovo stavbo ni material in lahko upravičeno dvomi v solidnost gradnje.

Več dobaviteljev z različnimi ce-

Nič se ne sme izgubiti

Evidenca in dokumentacija stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja — Prodaja in oddaja majhnih in starih hiš

Precej časa niso vedeli za nekatere manjše podeželske hiše v občini Maribor-Center, kdo je njihov lastnik in kdo ima pravico razpolagati z njimi. Tudi za mestne hiše je bila dokumentacija o lastništvu pomanjkljiva. Ko so se stanovanjci selili, so pobrali navadno vse, kar se je dalo odnesti, češ da so kupili in uredili sami. Dokler ni bilo točne evidenco o tem, kaj so stanovanjci našli v stanovanju ob vselitvi, jim je bilo težavno preprečiti prilaganje splošnega ljudskega premoženja. Zato je Uprava stanovanjske skupnosti občine Maribor-Center imela za eno najvažnejših nalog, urediti premoženja in opreme. Delo, kakor si ga je zamislila, je bilo ogromno, a ga je v dveh letih le uredila mimo vseh drugih nalog.

Sedaj imajo na Upravi stanovanjske skupnosti Maribor-Center za vsako hišo splošnega ljudskega premoženja posebno mapo. V njej ne hranijo samo dokumentov o lastništvu, temveč tudi podrobni popis vse opreme, ki je družbena last. Vse hiše so tudi slikali takšne, kakršne so bile ob prevzemu. Po vsakem večjem po-

Mariborska

MALA KONJICA

● V četrtak so se gospodinjice v Mariboru kar gnetle v poslovalnicah »Povrtinice«, kjer so prvokrat prodajali zmraznjeno zelenjavo in sadje. Razen paprike, fižola in kumar je ostalo blago: marelice, vrtno jagode, češnje, borovnice, robidnice (sajju je dodan sladkor) in grah ter dujveč v pol in četrt kilogramskih polivilastih vrečah, vsake je priloženo navodilo. Prodajalke so pojasnjevale nezaupljivim gospodinjicam, ki so kupovale to blago bolj zaradi novosti kot pa zaupanja v kvaliteto, preprosti način pripravljanja. Tega blaga, ki ga dobavljajo podjetje »Fructus« iz Kopra, bo prihodnje dni, dokler bo mrzlo, dovolj na razpolago. Ze nekaj dni je napredal v Ljubljani, kjer pa so v čena precej nižje od mariborskih. Tako stane v Mariboru 1/4 kg vrtnih jagod s sladkorjem 145 din (v Ljubljani 120 din), pol kilograma 250 din (v Ljubljani 220 din); pol kilograma graha dobite za 192 din (v Ljubljani 150 din), četrt kilograma pa za 106 din (v Ljubljani 90 din), marelice so v Mariboru za 10 din dražje pri vrečki. Isti dobavitelj, pa vendar takšna razlika v cenah!

● Danes bo v mariborskem gledališču premiera v sezoni. Na sporedu je Jonson-Zweigova klasična komedija »Volpone«, prihodnji teden pa bo premiera Dvočakovke opere »Vrag in Katja«.

● V spodnjih prostorih mariborske Umetnostne galerije je od preteklih sobote razstavljena zbirka sodobne jugoslovanske grafike. V Umetnostni galeriji bo do nedelje odprta tudi razstava »Zagrebski vešelejem v sliki«. Razen 40 barvnih fotografij zagrebskega vešelejma je razstavljena tudi maketa njegove dokončane ureditve.

● Večkrat je v garancijski delavnici »Radio-centra« v Mariboru velik naval. Lani so na račun garancije v delavnici popravili približno 8000 aparatov s področja severovzhodne Slovenije. V glavnem so to manjša popravila, ki so nastala zaradi malomarnega transporta, tovarniške napake, prevelikega nihanja napetosti električnega toka, kar je v 80 % primerov vzrok pokvarjenemu aparatu. In zaradi lastne pokvarjenosti aparatu, in zaradi nastanka novih aparatov, ki iz vesolja ali

da bi v Sežani uredila svoje podružnice. Sama občina pa bo skušala med urejevanjem raznih komunalnih naprav predvsem urediti najbolj pereče vprašanje: klavnico in pekarno.

di obrtnih kapacitet je lani sežanska občina izgubila precej milijonov prometa. Njene gostinske in trgovske možnosti so bile prilagojene potrebam tujskega in domačega turističnega prometa iz leta 1955, ko še ni bilo malega obmejnega prometa, ki je sedaj tako presenetljivo začel dvigati promet v gostinstvu in trgovini.

V minulih dveh letih je sicer promet v gostinstvu in trgovini stalno naraščal. Toda pritisk na te usluge postaja tolikšen, da trgovine in gostinski obrati ne zmorejo več tako postreči, kakor to terjata sodoben turizem. Če si hoče Sežana pridobiti sloves mikavnega turističnega središča, značilnega zlasti za prehodni turizem, potem pelje k temu ena sama pot: dobra ureditev gostinstva in trgovine, obrti in komunalnih naprav! V »nakupovalni konjunkturi«, ki jo trenutno ustvarjajo Tržačani, se sicer da nekaj časa vzdržati tudi ob sedanjih pogojih. Toda Sežani gre vendar za to, da postane trajno prikopno turistično središče, ki ga bodo turisti radi in vedno bolj pogosto obiskovali! In v turizmu je še posebno važno, kako in v kakšnih pogojih si ustvarja svoj promet, zakaj prav od tega je odvisen lep in dober sloves turističnega središča.

Po načrtu si bo občina navzlic omejenim sredstvom prizadevala, da primerno uredi in ustvari kar najboljše pogoje za nadaljnji turistični razvoj. Ker pa sama tega ne bi mogla v kratkem času, je tem bolj posrečena zamisel, da povabi tudi zunanja podjetja,

pravilo jih ponovno slikajo in slike vlagajo v mape kot dokumente, kakšno je vzdrževanje hiš. V mape vlagajo tudi vse zapisnike sej hišnih svetov. Zbirka vseh navedenih dokumentov ne koristi samo za sedanjo uporabo, temveč bo pozneje lahko služila tudi kot pomemben dokument razvoja družbenega upravljanja stanovanjskih hiš.

Ko so sestavljali evidenco hiš splošnega ljudskega premoženja, so jih tudi dobro pregledali in odločili, katere hiše bi bilo treba prodati ali celo oddati v uporabo drugim organizacijam in stanovanjcem. Vzdrževanje majhne stare hiše je cenejše, če ga prepusti stanovanjcem samim, zato je boljše, če jih prodajo, kot trošijo velika sredstva. Nekatere hiše pa so bile že tako slabe, da bi za njih težko dobili kupca, vzdrževati pa jih ni vredno. Zato je Uprava stanovanjske skupnosti predlagala, naj jih ljudski odbor izroči stanovanjcem, ki jih bodo namesto plačevanja najemnine vzdrževali sami. Tako se bo življenjska doba teh hiš podaljšala.

Semena so pripravljena za setev

V Semenarni za Slovenijo so znižali cene krmlnim semenom za 25 odstotkov — Veliko semen tudi izvozijo, saj so njena semena znana po kvaliteti — Sedaj so že pripravljene na pomlad

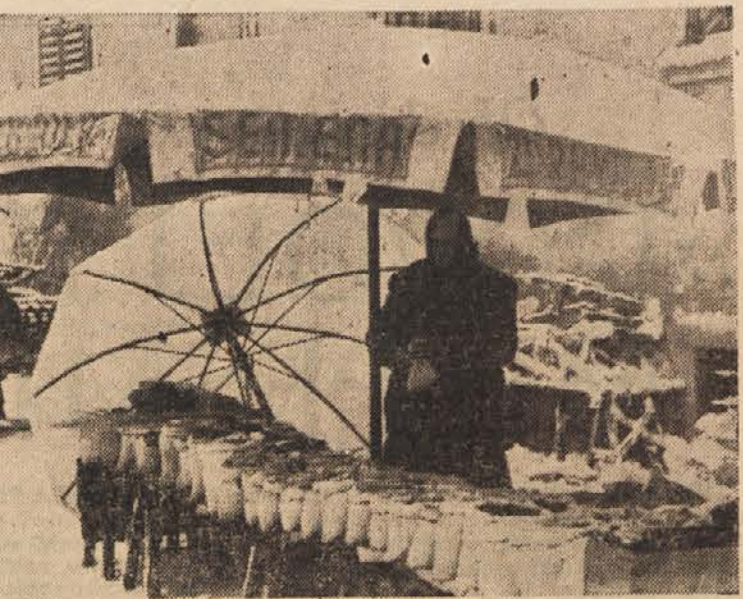
V Semenarni za Slovenijo so znižali cene krmlnim semenom za 25% — Veliko semen tudi izvozijo saj so njena semena znana po kvaliteti — Sedaj so že pripravljene na pomlad.

Letošnja zima se je precej dolgo obotavljala. Naši kmetovalci so že mislili, da je letos pozabila nasuti »kajzarskega gnoja« in so se že pred mesecem živahno začeli pripravljati na prvo pomladansko setev. Zadnje dni preden je zapadel sneg je bilo v prodajalnih Semenarnah za Slovenijo vedno dovolj kupcev. Od vseh strani posebno pa iz južnih predelov države so prihajala naročila. V »Semenarni« so bili že zaskrbljeni, da ne bodo mogli izpolniti vseh naročil, saj so jih naročila prehitela. Končno je le zapadel sneg, in odin v Semenarni odrekli velike skrb.

Semenarna za Slovenijo na Gospodarski cesti ima letno okrog 600 milijonov prometa. S semeni pa ne zalaga samo Slovenijo, temveč tudi druge republike. Zadnja leta precej semen tudi izvozijo. Semenarna je dobro založena z vsemi vrstami semen: cvetličnimi, zelenjavnimi in krmlnimi. Večino semen nabavijo doma, nekaj pa jih pridobijo na svojih selekcijskih posevkih v Starah pri Ptuj in na Sela pri Radovohi vasi na Dolenskem. Ker jim je letos dovolj zgodaj uspelo nabaviti potrebna sredstva so lahko uvozili tudi zadostno količino tujih semen. Po teh semenih je pri nas precej veliko povpraševanje, saj so posebno holandska semena izredno kvalitetna. Dobra letina je povzročila, da so se cene kljub dvigu kvalitete semen znižale. Semenarna je letos za domači trg pocenila krmlna semena za okrog 200.— din pri kilogramu.

Ze takoj po prvem januarju so prišli odposiljati kmetovalcem semen na za letošnje setev. V letošnji sezoni so izvozili v inozemstvo okrog 1200 ton različnih krmlnih semen. Po teh semenih je v inozemstvu veliko povpraševanje, saj so prav slovenska krmlna semena znana po svoji kvaliteti. Da pa bi doma čimbolj razširili kvaliteta semena, je Poslovna zveza že pred leti prevzela vlogo gosposke, ki razpošilja semena kmetijskim združenjem v svojih okrajih. V zadrugah si kmetje lahko nabavijo kvalitetna semena po istih cenah, kot v ljubljanskih prodajalnih Semenarnah.

Sneg je za nekaj dni zavril živahno povpraševanje vendar pa se kmeto-

Z vsakim dnem se bolj bliža pomlad. To najbolj občutijo prodajalke semen, saj kljub mrazu in snegu povpraševanje po semenih ni pojenjalo. Ljubljanski vrtnikarji in bližnji kmetovalci so zadnje dni spet začeli kupovati semena, saj meteorologi pravijo, da bo kmalu odjuga. Na sliki: Da bi se zavarovalo pred mrazom, je prodajalka semen zaprla pot mrzlemu vzhodniku z velikim dežnikom. Pravi, da sedaj mraz ne more več tako lahko do nje.

Naročniki, pozor!

Obveščamo vse naročnike »LJUDSKE PRAVICE« in »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA«, predvsem pa nove naročnike, da imajo pri malih oglaših

50-odstotni popust v obeh časnikih

Poslužujte se malih oglasov v »LJUDSKI PRAVICI« in »LJUBLJANSKEM DNEVNIKU« — Male oglase za »Ljudsko pravico« sprejemajo mimo naših podružnic tudi vse pošte v Sloveniji.

Naročniki, izkoristite popust in oglašujte v »LJUDSKI PRAVICI«

Občinski praznik v Senovem

Za letošnji praznik občine namenimo na Senovem prirediti več prosvetnih prireditev. Ze minulo soboto je bil koncert mešanega zbora senovske »Svobode«, sodeloval pa je tudi moški oktet. Obisk, kakor se to dogaja skoraj pri vseh koncertih, ni bil ravno najboljši, vendar je pevski zbor pod vodstvom tov. Janeza Zupaničiča, prav tako pa tudi oktet, pokazal lep uspeh. V soboto, 8. februarja, na predvečer praznika, bo gledališka družina »Svobode« uprizorila dramo-dvojevanko »Mladost pred sodiščem«, ki bo igralcem, predvsem

pa tov. Gučkovi, ki delo režira, nedvomno najboljšo plačilo za veliko prizadevanje in skrb.

Dne 9. februarja zjutraj bo pred občinskim domom v Senovem glavna slovesnost tega praznika, ki je vezan na prihod XIV. divizije na Spodnje Stajersko, hkrati pa spominja na velik napad na senovsko okupatorsko postojanko leta 1944. To je bila prva večja akcija te junake divizije na njeni zgodovinski poti.

Košarčani se zanimajo za predavanja

V okviru Društva prijateljev mladine v Košarčah deluje šola za odrasle. Košarčani so se že v minulih zimah dokaj zanimali za šolo. Dober obisk je bil tudi zdaj na prvem predavanju, vendar želijo, da bi v prihodnje bilo med udeleženci še več očetov in do- raščajočih fantov. Šola za odrasle predvideva več predavanj o zdravstvu, higieni, vzgoji in podobnem. Pomembno obljubil znani mariborski zdravstveni delavci dr. Pertl, dr. Halasova in drugi, predavanja pa bodo imeli do marca vsak torek in petek v osnovni šoli Košarci.

O gospodarstvu občine so razpravljali

Ravenska osnovna organizacija ZK je pred dnevi živahno obravnavala gospodarstvo občine in kraja; posebno pa se je zadržala pri nadaljnji usmeritvi kmetovanja na državnem posestvu Javornik. Sekretar osnovne organizacije tov. Ljudez Skerlovnik je podal izbrano poročilo o enoletnem delu, ki je po članih ZK že opravljeno, in številne še odprte probleme. Organizacija se pripravlja z delom na kongres ZK Člani so izvolili nov sekretariat in sprejeli pomembne sklepe za nadaljnje delo v organizaciji.

Elektrika v Gaberju in Gornjem Lakošu

Prebivalci Gaberja in Gornjega Lakoša pri Lendavi so si v zadnjih letih mnogo prizadevali, da bi tudi v njihovih vaseh zasvetila električna luč. S skupnimi napore se jim je ta želja pred dnevi uresničila. Ob otvoritvi so pripravili krajši program, kjer se je zbralo več kot 200 vasičanov. Obiskali so jih tudi predstavniki občinskega ljudskega odbora v Lendavi.

Letošnjo zimo je precej hlice

V konjski okolici posebno v bližini Tepanja je letošnja zima kar precej hlice, ki se klitijo po gozdnih Lovci v tega področja so že stopili v akcijo, ker drugače bi lahko napravile te živali precejšnjo škodo okoliškim prebivalcem.

Ob dvestoletnici rojstva Valentina Vodnika

»DOVOLJ JE SPOMINA -
ME PESMI POJO«

Slovenska Matica v Ljubljani se je zares na najprimernejši način spomnila dvestoletnice rojstva Valentina Vodnika: pripravila in izdala je kritični izbor njegove poezije. Izbor pesmi je delo prof. Alfonza Gspana, ki je napisal tudi spremne besede h knjigi. Z literarnozgodovinskega in estetskega stališča je urednik svoje delo vzorno opravil. Čeprav je knjiga izšla kot spominska publikacija, je vendar kritična in skuša pesniku in javnemu delavcu Valentinu Vodniku odmeriti mesto, ki mu v naši narodni in kulturni zgodovini pripada.

Splošno znani pregovor o začetku ali celo o dobrem začetku, ki da je že polovica opravljenega dela, se pri prebiranju Vodnikove poezije vsiljuje sodobnemu bralcu z vso svojo zgodovinsko zakonitostjo. Ne obravnavati Vodnika kot prvega slovenskega pesnika, kot začetek slovenske poezije, bi pomenilo, da smo enemu kot drugemu krivični. Sam Prešeren se je spoštljivo poklonil pesnikovemu spominu in priznal delo, ki ga je opravil.

Res je: stvari so hudo relativne. Malokje se tako kot pri poeziji v praksi uveljavlja načelo ocenjevanja stvari samih po sebi, ne glede na čas in razmere, ki so jim botrovali, navajeni smo iskati in gledati v poeziji najčistejšo sublimacijo enkratnih ali vsaj izvirnih čustvenih in miselnih organizmov, ki žive svoje samostojno življenje in so bolj ali manj neodvisni od našega okusa, ker nam ga sami spet in spet narekujejo. Toda kako gosto je to rešeto! V vsej svetovni literaturi je za stoletja nazaj ostalo komaj nekaj desetletij največjih. Slovenci lahko uporabljamo ta merila brez strahu, da bi s tem tudi za en sam svetel žarek oropali svoj kulturni zaklad, morda edinole pri našem Prešernu. Pri vseh drugih pa je čas sila pomemben. In postaja vse pomembnejši, čim dlje segamo nazaj v preteklost, kajti slovenski pesnik ni bil in ni mogel biti nikoli samo pesnik: svoj dar je moral drobiti v sto in sto drugih, drobnih stvari, samih po sebi morda celo nepomembnih, ki pa so bile v zadnji posledici conditio sine qua non naše splošne kulturne rasti, torej tudi pesništva.

Z novim delom na
Sterijino pozorje

Povod za ta pomenek v ljubljanski Drami je bila pravzaprav nevsakdanja in prav zato toliko bolj razveseljiva novica, da je Drama sprejela v svoj letošnji repertoar končno — po dveh letih prethtega premora — dvojce slovenskih dramskih novitet. Poziv Drame slovenskim dramatikom je to pot, upajmo, da bo ta sodba dokončna, uspel.

V svoj redni repertoar je Drama sprejela delo Janeza Zmajca »V pristanišču so orehove lupine«, ki obravnava na realističen način motiv iz sodobnega življenja, točneje: aktualen motiv mladega meščanskega sinu, ki se mukoma vrašča v novi svet. Drugo delo je groteska Dominika Smoleta »Koromandije ni?«, nekako nadaljevanje njegove predlanske uprizorjene drame »Potovanje v Indijo Koromandijo«. Smoleto bo doživel premiero v eksperimentalnem delu repertoarja Drame, v izvedbi eksperimentalne skupine SNG.

Prvo dramo, Zmajčev, bo režiral Slavko Jan, Smoleta pa Viktor Molka. Prvi bo predvidoma doživel krstno uprizoritev že do petnajstega marca, po premieri »Poletje v Joantu« poljskega pisca Iwaszkiewicza in Brechtovga »Svevka v drugi svetovni vojski«. To tudi zato, ker računajo v slučaju uspeha pri občinstvu, da bodo z Zmajcem nastopili na letošnjem novosadskem gledališkem festivalu »Sterijino pozorje«.

Drugi del tega pomenka so izpolnila vprašanja o gostovanjih Drame po okraju in po ostalih krajih Slovenije, za katere kaže Drama dovolj razumevanja in pripravljenosti. Pripravljeni so, kakor pravi ravnatelj Slavko Jan, iti kamorkoli, kjer jih imajo radi in kjer si tako gostovanja želijo. Doslej so gostovali v letošnji sezoni že štirinajstkrat, pripravljajo pa se za prihodnji mesec na gostovanja v Kranju, Jesenicah, Trzinu.

Da, stvari so hudo relativne. Ze dolga desetletja, vsaj sto let, vse od Prešernove smrti naprej so Vodniku vse do nedavna delali krivico: predvsem njegovi oboževalci, ki so, nekateri iz rodoljubja,

Valentin Vodnik

drugi iz nasprotovanja sodobnim pesniškim težnjam, hoteli zgodovinsko resnico: »Valentin Vodnik — prvi slovenski pesnik« spre-

niti v objektivizacijo svojih želja: »Valentin Vodnik — veliki slovenski pesnik«. Zdej že dolgo ni več potrebe za taka ali drugačna prizadevanja. Valentin Vodnik je prvi slovenski pesnik in to bo tudi ostal. In to je tudi njegova največja cena. Takega nam ga predstavlja tudi knjiga, ki jo je pripravil prof. Alfonz Gspan.

In če se tudi zdaj, v letu 1958, ozremo na Valentina Vodnika kot na prvega slovenskega pesnika, nam njegova zapuščina ni povsem odmaknjena, ali vsaj ne tako odmaknjena kot njegov čas: Vodnikova pesem nam ga še dokaj neposredno posreduje, približa nam ga in je hkrati prav ona morda njegov najčistejši izraz. Njegovi verzi sodobnemu bralcu resda ne zvene več melodiozno, trdi so in okorni, a nekaj vedrega, življenjsko polnega se pretaka skozi njega. Nekaj tiste narodne trdoživosti je v njih, tiste trdoživosti in včasih še ne zavestne vere vase, ki je lastna prebujajočemu se narodu. Vodnik se ni dvignil visoko nad svoj čas niti ne nad splošne težnje svojega naroda, bil pa je njegovo zvesto ogledalo. Spomnimo se samo obeh njegovih Ilirij, oživljenih in zveličane: osnova je pri obeh ista, poveljevanje svojega naroda, čeprav na zavestni falzifikaciji zgodovinskih dejstev, kot da je pesnik čutil, da je treba veliko in donečih besed, če hoče, da bo vsaj nekaj tega ostalo, da bo

vsaj nekaj tega prišlo na uho tistemu, ki mu je namenjeno: narodu, da bi se ovedel samega sebe, in njegovemu trenutnemu vladarju, da bi temu, po krivici zapostavljenemu narodu priznal tisto, do česar ima pravico sleherni osvobodeni narod. Edina razlika med prvo in drugo Ilirijo je v vlogi pesnika: Vodnik je, ne bi rekel: skesan, pač pa z nekako kmečko zvitostjo in preračunljivostjo sprejel nase »storjeni greh«, kar je bilo v naših takratnih razmerah tudi manjše zlo. Pesnik je hrtbenico svoje osebnosti sicer globoko upognil, drugače najbrž tudi ni mogel ni, če ni hotel za vselej obmolkneti. In to v času, ko je bil ne samo prvi, temveč tudi edini slovenski pesnik, edini, ki je govoril neposredno narodu.

Po funkciji, ki jo je opravil, in glede na sredstva, ki jih je uporabljal, je bil Valentin Vodnik pomemben pesnik. Morda nemajhna njegova zasluga je tudi v tem, da se je kot izrazito praktičen javni delavec lotil sleherne teme, da mu ni bilo za pozicijo nič premalo sveto, da je njene meje razširil daleč preko svojih moči, s tem pa vendar začrtal pot, ki jo je že njegov prvi naslednik, Prešeren, tako bogato izpolnil in razširil.

Kakor koli, ne sicer časa naključ, pač pa ob upoštevanju časa bomo ob sleherni obletnici rojstva ali smrti Valentina Vodnika, pa tudi sicer, lahko zapisali njegove samozavestne besede: Dovolj je spomina, me pesmi pojo.

C. Zlobec

IZ JAKOPIČEVEGA PAVILJONA

Rudolf Kotnik:

Konj

Valentin Vodnik — slovenski časnikar

Ne morem lagati
Ne letos ne lan',
Kir neče me brati
Naj dene na strani

Al druga kej znajo
Ko jakuba peč?

Od tega Novice
Lubanske povdo,
Na nov lejt potice
Se take ni biol!

To je bilo Vodniku — prvemu slovenskemu novinarju in uredniku geslo in vodilo. To je tudi še danes geslo in vodilo vsem, ki so po zgledu Vodnika prišli za pero, da bi se s persom borili za resnico, pravico in razglednost.

Prvi slovenski časnikar Valentin Vodnik je s tem, da je začel izdajati »Lubanske Novice«, zaozval v popolnoma zaraščeno ledino. Koliko poguma in vztrajnosti je to zahtevalo takrat, si danes skoraj ne moremo predstavljati. Treba je vedeti, da je to bilo pred — 160 leti, ko so še drugi naprednejši narodi imeli le malo dnevnih časopisov! Slovenski narod je takrat še spal kulturno spanje in bi bilo treba z lučjo takati človeka, ki bi se bil zanimal za slovenski jezik. Vodnik se takrat ni mogel zanašati na nobeno pomoč pri urejanju in pisanju svojih »Novic«. K temu ga je vzpodbujala globoka narodna zavest, da je Slovenec treba nekaj nuditi, da bodo lahko brali, kaj je po svetu novega. To je zelo lepo in preprosto povedal na naslovi strani prve številke »Lubanskih Novic«, ko je zapisal:

Je kaša zavrela,
Se trga kej nit,
Kaj sosed moj dela?
Sim prašati sit.

Al umnosti imajo
Po svejtu kej več?

Stiri leta je Vodnik sam pisal in urejeval prvi slovenski časopis. V 51. številki četrtega letnika pa je zapisal: »V prihodnjim letu ne bodo krajnske novice več ven dajane.«

Zakaj je tako na kratko sporočil, da list preneha izhajati? Stiri leta se je sam mučil z urejanjem in pisanjem, pa je za vse to ogromno delo žel samo nehalnost in zabavljanje. Pač pečet časa, ki je bil takrat vse prej kot ugoden za Slovence, ki so jim na vseh straneh domovine gospodarili in vladali tujci.

Ob praznovanju prve stoletnice rojstva Valentina Vodnika — prvega slovenskega novinarja, je Franc Malavašič zapisal v knjigi, ki je izšla v spomin na to obletnico, te-le pomenljive besede o slovenskem narodu:

»Dasiravno v taki temni živci, je vendar hranil v sebi zdravo kal duševne jakosti. Cimilo in gibalo se je nekaj let v njem, kar je čakalo le ugodne priliko, da bi se pokazalo kot nepokvarjena, neoslabiljena krepost njegovega duševnega življenja. Pozno res je prišla ta prilika. Tu so toliko čvrsteje si je začel nadelovati slovenski narod pot, po kateri jako naprej, stopaje, se sme danes ponosno ozirati med svojimi sosedi in

glasno reči: KAR SEM, TO SEM SAM PO SEBI!«

Kako je Vodnik dobil naslov za svoj časopis? Sam piše o tem tako-le: »Ker po celi gorenški strani nad Krajnam tako govore! Inu sploh med seboj pravijo, kadar kdo pride iz daljnega kraja: kajne novice perneseš? Kaj se v novicah bere?«

V 39. številki »Novic« poroča Vodnik med drugim tudi tole novico: da je bila 16. velikega travna 1798 »ena hiša v Krakovim pčevic« s cegljam pokrta; dober zgled za druge, kaj imajo sturiti.« V 15. številki »Novic«, četrte letnik, leta 1800, poroča Vodnik, da je v Trnovem pri Ljubljani pogorelo čez 70 hiš. »Le nekaj malih temnatih ali velbastih hiš je ostalo. Cerkvena streha je vsa zgorela, vsi zgonovi so pokodovani in bodo mogli prelti biti.« V tretjem letniku »Novic« poroča Vodnik o veliki zimi in piše: »po vsi dežel so volkovi slini; blizu hiš perhajajo inu steze nevarne delajo. Na Gorenškem so prišli v eno vas, inu ker niso nič za požrti dobili, raztergajo eniga med seboj ter ga snedo, de je sama čepina od glave ostala ...« (To se je dogodilo leta 1799.)

Ob prvi stoletnici rojstva Valentina Vodnika dne 2. februarja 1858 so takratni slovenski napredni ljudje ob navzočnosti velikega števila ljudstva odkrili v Šiški na rojstni hiši »Pri Zibertu« spominsko ploščo z napisom: Tu se je rodil 3. svečana 1798 Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik. Deželni glavar grof Andrej Hohenwarth je takrat med drugim dejal v zdravici:

Drevi Vodnikova proslava v Drami

Drevi ob 19.30 bo v ljubljanski Drami slavnostna predstava Kretovih »Krajnskih komedijantov«, ene najpopularnejših domačih dram in prav gotovo najprimernejšega teksta, ki bomo z njim počastili dvestoletnico rojstva Valentina Vodnika, saj nam to delo prikazuje prav Vodnikov čas in naše najpomembnejše moke tega časa, med njimi, seveda, tudi Vodnika. Pred predstavo bo o liku in pomenu prvega slovenskega pesnika govoril predsednik Društva slovenskih književnikov Mile Klopčič. — Na sliki: prizor iz prejšnje uprizoritve, na drevišnji predstavi ob barona Zigo Zoisla igral Stane Sever, županovo Mico pa Nada Bavdževa.

Večer slovenske poezije
v Londonu in druge novice

Naš znani londonski slavist in prevajalec prof. Janko Lavrin je te dni sklenil pogodbo z direktorijo znane Guild-Hall School of Music and Drama (eden najboljših inštitutov te vrste), da priredi v veliki dvorani 12. marca ob 8. uri zvečer svečan večer slovenske poezije pod naslovom »The Parnassus of a Small Nation« (Parnas malega naroda). Prof. Lavrin bo najprej na kratko predaval o slovenski poeziji, potem pa bodo čitali poklicni igralci in igralkice prevode iz antologije pod istim naslovom, ki je v Londonu vzbudila zelo lep odmev. Vse stroške, plakate, letake in honorar igralcem bo plačala londonska občina (London County Council). Prof. Lavrina so naprosili, da bi prebral vsaj dve pesmi tudi v slovensčini, da bi elitna publika, med katero

bo seveda precej literatov, slišala, kako zveni izvirnik. Prevajalec prof. Matthews bo verjetno »chairman« tega večera.

SPACAL IN MUŠIC
V MUNCHENU

Slovenska slikarja Lojze Spacal in Zoran Mušič sta bila povabljeni, da razstavljata v Bavarskem državnem muzeju v Münchenu. Otvoritev razstave je bila 20. decembra 1957 in bo odprta do 5. februarja 1958. Lojze Spacal razstavlja celoten pregled svojega grafičnega dela od leta 1937 do 1957, skupno okrog 120 listov. Zoran Mušič je predstavljen s 25 grafičnimi listi. Razstava vzbuja veliko pozornost in bo kasneje prenesena še v druga nemška mesta.

SPOMINU
ILIJE BEŠKOVA

V Sofiji je 23. januarja kasno zvečer v najlepših letih umrl najbolj znani bolgarski karikaturist Ilija Beškova. Rajniki je bil velik prijatelj jugoslovanskih narodov, pa je vse svoje rodovito življenje delal za čim tesnejšo zblizanje med južnimi Slovani. Rodil se je v Sofiji 1901. leta, kjer je končal tudi Umetniško akademijo. Pero in tuš sta mu bila najmilejša. Pred zadnjo vojno je večkrat razstavljal pri nas. Zlasti v Beogradu je imel veliko prijateljev, eden najpristnejših mu je bil naš karikaturist Pier Križanič, ki je Beškova cenil kot največjega jugoslovanskega karikaturista sploh.

LEVSTIKOVE NAGRADE
V FEBRUARJU

Založniški svet založbe Mladinske knjige v Ljubljani je ta teden sprejel žirijo za Levstikovo nagrado, ki jo vsako leto podeli založba Mladinske knjige za izvirno dejavnost — bodisi za izvirno leposlovna dela, bodisi za izvirno ilustracijo, bodisi za izvirno poljudno-znanstvena dela — v preteklem letu.

V literarni žiriji so književniki Matej Bor, Peter Levec, Filip Kalan in Ivan Potrč kot član redakcije založbe.

V likovni žiriji so prof. Lojze Golstija, profesor in akademski slikar France Mihelič, umetnostni zgodovinar dr. Stane Mikuš, prof. in akad. slikar Gabrijel Stupica in Zorka Peršič kot član redakcije založbe.

Verzitetni profesorji dr. Lavo Cermelj, dr. Svetozar Blešić in dr. Jovan Hadži in Ciril Trček kot član redakcije založbe.

Predlagane so tri nagrade: za literarno dejavnost 100.000 din, za likovno dejavnost 100.000 din in za poljudnoznanstveno dejavnost 100.000 din; to je skupno 300.000 din.

Ob tej priliki bo tudi otvoritev 59. tradicionalne razstave ilustracijskih originalov in knjig lanske letošnje založbe dejavnosti založbe Mladinske knjige.

Zanimiv poskus
skupine BE-54

V Jakopičevem paviljonu trenutno razstavlja skupina BE 54 (slikarja Rudolf Kotnik in Viktor Snoj) in kipar Slavko Tihec. Ta skupina se je odločila napraviti poskus, da bi likovno umetnost, konkretno svoja umetnostna razdala ljubiteljem umetnosti na nepopolno tako, da bi si le-ti za mesečno najemnino izposodili posamezne slike. Zamisel je vsakomur zanimiva, saj je s tem vsakomur dana možnost, da dobi v svoje stanovanje umetnino za daljši ali krajši čas, ne da bi mu jo bilo treba kupiti. Podrobnejša pojasnila pri umetnikih samih v Jakopičevem paviljonu.

P. A. Ogarev

LIST ZA LISTOM — NAŠ PRIJATELJ

Aleksander Vučo:

IZHOD

Blizaj se je Senjaku. Nič več ga ni trapila želja, da bi videl Pavla. Čemu besede opravičevanja, ki mu jih je hotel povedati: dnevi radosti se bližajo za mali, idejo! Melanholično se je na smehnil in poravnal gube na svojem suknjiču pešene barve — to je storil namesto da bi se bil izprsil. Od temena do podplatov na nogah se bo sprevrgel v dejavnost, do zadnje prebujene žilice na koncih prstov bo postal podaljšek velikih in močnih rok — on, človek, ki ni znal plavati, bo na glavo skočil v vodo in bo izplaval na nasprotnem bregu! Z vsem srcem se je predajal dnevnemu svobodi, pozibaval se je na njihovih prsih in takole nihaje je tudi sam stopal v ritmu bombazevinaste ladje. Prihodnje čase si je predstavljal kot nekaj ne-nehno objemajoči se mladosti podobnega, brez trenj in sporov, brez dvomov v resnico.

Živeli bomo v času, ki zaupa resnico skupnosti, tako da bo sama razdeljena resnična.

Pri Senjaku ga je pograbila nenakomerni vrvež prometa, ki je mejil z brezglavostjo. Kamioni Srbske državne straže s strojnimi na strelah šoferskih kabin so se podili proti podvozu. V nasprotju smeri dolge garniture vlakov. Lokomotive, žigosane s transparenti: »Räder müssen rollen für den Sieg!« so vlekile velikanse topove: grška fronta se je majala. Vojaki s šlemi, nepremični v odprtih furgonih, so bili podobni tistim živalim, ki na lepem otrdijo, da bi navidezno postale mrtve in ukanile lovec.

Potem sem ga opazil. Od daleč. Šepal je. Dotlej ni šepal. Mogoče namenoma, da ga ne bi spoznal. Prihajal mi je naproti. Nobene povprečne ulice ni bilo, pa tudi razdejanega gradbišča ne, kamor bi bil lahko zavil. Moral je mimo mene. V hipu (menda, ko me je zagledal) sem pomislil, da se bo umaknil na pločnik na drugi strani ceste. Pa se ni. Mogoče zato, ker bi bilo videti preočitno. V rokah je imel majhen kovček, iz rumenega usnja. Dotlej ga ni imel. Blizaj se mi je. Nekajkrat se je bil pripognil — ne vem, zakaj. Bila je mučna tišina, dušila se je v prostoru med menoj in njim, čeprav so mimoidoči govorili, čeprav so tik pločnika vozili tramvaji, čeprav sta dva vlaka (mora biti) sopihajala blizajala pred semaforjem.

Kako se je spremenil! Njegov obraz ni bil tako temen in suhljat, ni bil podoben obrabljenu bakrenemu novčiču, tudi suknjič mu ni poplesaval okrog telesa. Nekaj metrov pred menoj se je tako globoko pripognil, da je bilo videti, kot da bo nekaj padlo na tla, kar pa nisem opazil. Zelo sem bil vznemirjen. Pred štirimi dnevi, ko so me bili izpustili iz zaporu, sem si tako želel, da bi ga videl in da bi se pogovoril z njim, da je bilo podoben se halucinaciji — prividi so namreč takrat zasedli skoraj vse pomembne točke v mojem prostoru in času. Ko bi ga bil srečal v takem razpoloženju, bi bil verjel, da se mi je samo sanjalo, da sem ga videl. Toda danes (preden sem ga bil ugledal) ni bilo tako. Zbran sem bil, precizen kot računski stroj. Torej: on je bil. Le kako, da sem ga srečal ravno danes — danes, ko sem manj mislil nanj kot mi-nule štiri dni? In ravno na tem mestu, kjer dva, ki se iščeta, ne bi utegnili pričakovati, da se bosta po naključju sešla. Toda pustimo to...

Tihota je naraščala. Tisti hip, ko je šel mimo mene, je bila strašna. Dejal sem »ko je šel«, kajti tisti hip se je le on premikal. Jaz sem stal (nekaj mi je ustavilo noge) in vse je bilo trdo in nemo okrog mene. Vse — razen majceno življenja v listih topol, oglašalo se je kot jeklena rezila.

Ozrl sem se. Spremljal sem ga s pogledom. Oddaljeval se je s svojimi kratkimi, vretenčastimi koraki, podoben mehničnemu napravici. Spoznal sem to drobeno zapisovanje črt po asfaltu, kljub temu da je bil mehanizem potovarjen: šepal je (to sem že povedal).

Nič se ni ozrl. Bilo mi je jasno, da me ne želi pogledati. To sem čutil tudi po načinu, kako je njegov vrat zasukaval glavo v nasprotno smer od kraja, kjer sem stal. (Ljudje po navadi tako drže glavo tudi še potem, ko so že mimo nekoga ali nečesa, kar jim ni bilo ugodno videti.) Omahoval sem. Sapa mi je zastajala. Nekaj sekund sem bil čisto na robu, da ne tvegam poskusa, oglašati se mu. Toda želja, zvočiti z njim, je bila močnejša. Mogoče ravno zaradi njegovega obnašanja proti meni, ki si ga nisem utegnil drugače razložiti, kot

da se mu studim in da me prezira. Ona me je silila (ta želja), da bi ga ogovoril. Dejal sem sam pri sebi: zadnji čas je, Dragan, da ga pokličem, blizu Senjaka je že in prav lahko zavije v ulico, ki drži od tam navkreber na Topčidersko brdo. Res, lahko bi bil šel za njim, mu sledil. Mogoče se bo začel drugače vesti proti

Pa se mu ni spoznal, prejel.

»Seveda sem te, in?«

»Pogovoril bi se rad s teboj, Pavle...«

»Tule se ne moreva...«

Zasukal se je in zavil v tisto ulico.

Stopil sem za njim. Nič več ni šepal, šel je hitro in lahkotno (kot človek, ki se mu mudi po svojih opravkih) in z ničimer ni kazal, da mu ni prav, ker grem za njim. Mogoče se je hlinil? Mogoče ni hotel več kazati, da sem mu zoprni?

Na drugem oglu je vzravnal glavo in se ozrl na tablo z oznako ulice. Ne da bi obstal, je zavil v Ulico prvega septembra. (Čisto kratka ulica je to, niti petdeset metrov ni od enega konca do drugega.)

Na planjavici za zadnjo hišo me je počakal.

»Sedi — tu naju ne bodo opazili,« je dejal in spustil v travo tisti mali kovček. »Kaj bi torej rad?«

Prvič sem se mu zazrl naravnost v oči. Ali sta jih nezaupanje v tisto, kar je pričakoval, da mu bom povedal, ali pa naglica, da bi se me odkrižal, napolnila z nestrpnostjo? Drgetal sem. Ne od strahu. V to epruvetno časa je bilo treba stisniti eno celo življenjsko obdobje.

»Teško bi ti utegnili opisati, kako hudo mi je bilo zaradi tega...« sem dejal.

Po strani me je pogledal.

»...kako me je bolelo, ko sem te ogoljufal tisto noč...«

Obstal je. Zna biti, da je bila

to kretnja, s katero se je hotel sprostiti moje roke? Pobesil sem oči (to pobešenje oči mi je že od nekdaj pomenilo bolečino) in sem mu rekel:

»Vsekakor me nisi spoznal, prejle...«

»Seveda sem te, in?«

»Pogovoril bi se rad s teboj, Pavle...«

»Tule se ne moreva...«

Zasukal se je in zavil v tisto ulico.

Stopil sem za njim. Nič več ni šepal, šel je hitro in lahkotno (kot človek, ki se mu mudi po svojih opravkih) in z ničimer ni kazal, da mu ni prav, ker grem za njim. Mogoče se je hlinil? Mogoče ni hotel več kazati, da sem mu zoprni?

Na drugem oglu je vzravnal glavo in se ozrl na tablo z oznako ulice. Ne da bi obstal, je zavil v Ulico prvega septembra. (Čisto kratka ulica je to, niti petdeset metrov ni od enega konca do drugega.)

Na planjavici za zadnjo hišo me je počakal.

»Sedi — tu naju ne bodo opazili,« je dejal in spustil v travo tisti mali kovček. »Kaj bi torej rad?«

Prvič sem se mu zazrl naravnost v oči. Ali sta jih nezaupanje v tisto, kar je pričakoval, da mu bom povedal, ali pa naglica, da bi se me odkrižal, napolnila z nestrpnostjo? Drgetal sem. Ne od strahu. V to epruvetno časa je bilo treba stisniti eno celo življenjsko obdobje.

»Teško bi ti utegnili opisati, kako hudo mi je bilo zaradi tega...« sem dejal.

Po strani me je pogledal.

»...kako me je bolelo, ko sem te ogoljufal tisto noč...«

»Sebe si ogoljufal,« je odgo-

voril z glasom, s kakršnim se podčrtujejo neizpodbitne resnice. »Takrat nisem verjel... tisto noč...«

»Da bomo zmagali?«

»Ne, ne to — nisem verjel, da boš zdržal... Opazoval sem te, ko si spal: nekaj sploščenega in krivenčastega je viselo čez dva stola, in v tisti drži je ostalo — v drži, ki ljudem ne pomeni občutka. Teško, hrapavo si dihal...«

»Prgišče revščine je bilo vse skupaj, kar je bilo ostalo od tebe... V takem položaju...«

Zdrnil sem se: krč sem opazil na njegovem obrazu.

»Sedaj seveda ni niti govora o tem — čisto drug človek si... telesno, mislim...«

Krč se je bil razpotegnil v zadnjem zmrdu.

»V strahu si bil, da ne umrem na poti, da te mrtve ne izdam?«

»Ne, tega me ni bilo strah,« sem zakričal.

»Torej česa drugega?« je skeptično vprašal.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je bil gol... Komaj sem ga spoznal — toliko krvi je bilo na njem. Kako se je mogoče do take mere žrtvovati? sem se spraševal, to pa je bil tako rekoč odgovor. Meni samemu. Nedvoumen, neumljen: kapitalna sprava, ki bi od mene zahtevala tolikšno žrtev. Iz likvidatorja se bom sprevrgel v krvnima lastnih idej.

»Človek se navadno prilepi za tisti ostanek življenja, oprime se ga z vso silnostjo. Ti pa? — ti si to razsipaval... Nekaj dni pred tem sem bil videl Vojo na strehi kaktusne hiše. Kot da je psom metal lastne kosti in tisto malo mesa, kar ga je še viselo na njih. Ko so me bili zaprli, bilo je še tisto jutro, sem ga videl znova. Dva sta ga bila nesla po hodniku... Do pasu je

TELESNA KULTURA

DRŽAVNO PRVENSTVO V SMUČARSKIH TEKIH

Zmage favoritov

Pri članicah Rekarjeva, pri mladincih Juhart, pri mladinkah pa Cindričeva

Delnice, 31. jan. — Včeraj se je v Delnicah v smučarskem in turističnem središču Gorskoga kotora začelo 13. smučarsko prvenstvo Jugoslavije v klasičnih disciplinah, ki na njem sodelujejo več kot sto tekmovalcev iz vseh republik. Včeraj je v tekui na 30 km zmagal Zdravko Hlebanja pred bratom Pavčič in drugim. Danes je bil na sporedu tek na 10 km za mladince in članice in za mladinke na 5 km. Pri mladincih je zmagal Jože Juhart, pri članicah Rekarjeva, pri mladinkah pa Cindričeva.

Današnje tekmovalstvo se je prav tako kot včeraj končalo brez presenečenj. Nekateri so spet napovedovali poraz Zdravka Hlebanja, ki je letos zmagoval vse do pretekle nedelje v Ljubljani, kjer je njemu in drugim pravilno presenečenje mladi Seljak iz Kranja. Tokrat je bil ta tekmovalček peti, kr vsekakor ni neuspeh, marveč narobe — potrditi je svojo nadarjenost in možnost, toda Hlebanja je s svojo zanesljivo zmago pred bratom Pavčič potrdil svojo veljavo. Hlebanja je nedvomno naš najboljši tekač, s čemer pa ni rečeno, da mu ne bo zdaj ali drugič spodletelo, oziroma da ga lahko prehite njegovi tekmeči. Deset slovenskih smučarjev se je plasiralo drug za drugim in šele enajsto mesto je osvojil Pinjo Sirač iz Travnika s 13,56 minut slabšim časom kot zmagovalce Hlebanja.

Rezultati: Hlebanja (Mojstrana) 1:43, Janez Pavčič (Enotnost) 1:44,28, Cveto Pavčič (Enotnost) 1:44,58, Robač (Fužinar) 1:47,6, Seljak (Triglav) 1:47,26, Kordež (Triglav) 1:48,01, Brezovšek (Enot.) Osenjak (Fužinar), Zibert (Enot.), Preželj (Jesenice).

Jože Juhart je nastopil med 46 mladinci iz 20 društev. Tudi letos je obrnil naslov državnega prvaka. Progo je presmučal v zelo dobrem času 35,12

Strožji ukrepi

Beograd, 31. jan. — Predsednik nogometne zveze Jugoslavije Dušan Djurić in generalni sekretar Milošević Lšanin sta na posebni konferenci seznanila novinarje s sklepi NZJ in njenih odborov o ukrepih za izboljšanje discipline in odstranitev negativnih pojavov v našem nogometnem športu. Tako ima disciplinsko sodišče NZJ široka pooblastila, da strožje kot doslej kaznuje prekrške na terenu, zlasti fizični napad na sodnika. V kolikor bo prišlo do takih napadov, potem bodo igralci, kjer se bo incident pripetil, suspendirani, klub pa ne bo mogel več igrati tekem v svojem kraju. Sodniki, ki ne bodo primerno obsodili izpadov posameznih nogometašev, bodo kaznovani. Tudi sodniki bodo lahko vožni naša domača srečanja le v primeru, če bo odbor ligalskih klubov to potrdil kot neobhodno potrebno.

HOKEJ NA LEDU

Partizan v Ljubljani in na Jesenicah

Jesenice, 31. januarja. — Danes ob 20. uri bo na Jesenicah mednarodno srečanje v hokeju na ledu med domačim moštvom in vzhodnonemškim moštvom Oberschönweide (Berlin). Gostujoče moštvo je eno izmed najboljših v Vzhodni Nemčiji. V Berlinu je Jeseničanke premagalo s 5:4. Jutri je pričakovati lepo zanimivo srečanje, ker se bodo skušali Jeseničani, ki so med tem časa

som zelo napredovali, revanširati za poraz v Berlinu.

V nedeljo ob 13.30 bo na Jesenicah derby srečanje z beograjskim Partizanom. Zanimanje za to srečanje je na Jesenicah zelo veliko. Partizan bo pred tem in sicer jutri (v soboto) igral z Ljubljano, na nienem dralsišču ob 16. uri. Tudi to bo derby srečanje, ker je že vnaprej pričakovati, da bodo Jeseničanke premagale Partizana, medtem ko se bo Ljubljana s njim borila za drugo mesto na lestvici. Sinoči so Jeseničanke premagale Zagreb s 10:0 (3:0, 5:0, 2:0).

ŠAHOVSKO PRVENSTVO SZ

Vodi Spaski

Beja, 31. jan. — Rezultati X. kola šahovskega prvenstva SZ: Korčojc-Tajmanov 0:1, Petrošjan-Geller remi, Boleslavski-Gipslis remi, Banjik-Polugaevski remi, Bronstein-Spaski 0:1, Averbach-Krogius remi. Ostale partije so prekinjene. Tabela: Spaski 7 (-), Geller 6,5, Averbach 6, Petrošjan 5,5 (-), Bronstein in Boleslavski 5,5, Gipslis 5 — Tajmanov 5, Taj 4,5 (2-), itd.

Na dvokrožnem dvoboju na deseti deski je Švedska premagala Norveško s 15:5. V prvem krogu je zmagala Švedska s 6,5:3,5, v drugem pa s 8,5:1,5.

Ameriški košarkarski strokovnjak v Ljubljani

Včeraj popoldne je prišel v Ljubljano Paul F. Cleuzio, ki je instruktor za košarko v ameriških vojaških enotah v Evropi. Ameriški strokovnjak bo ostal v Ljubljani do 3. februarja in bo v tem času vodil trening košarkarjev Olimpijci. Svoje delo je začel danes popoldne s predvajanjem poučnih filmov o ameriški košarki, zvečer pa je že imel prvi trening v telovadnici I. državne gimnazije v Vegovi ulici. M. Z.

minut, drugo mesto je osvojil drugi favorit tega teka Kobentar iz Jesenice 36,08. Slede: Repe (Partizan, Gorje) 36,21, Kezerin (Sljeme) 36,28, Ambrožič, Pogarčnik (oba Partizan, Gorje). Občinstvo je s ploskanjem pozdravilo Kastelica, smučarja Enotnosti, ki je 4 km pred ciljem zlomil smučko in le z eno prismočal na cilj.

Pri članicah je nastopilo le pet tekmovalk. Delničanka Jagetič, ki so od nje tako kot od Zupanove precej pričakovali, ni prispela na cilj. Poznato je namreč, da so smučarke Slovenije deset let po osvojitvi enakovredno tekmovalce s slovenskimi tekmačami. Zupanova (Delnice) je osvojila tretje mesto s precej boljšim časom od četrte tekmovalke Kovačičeve z Romanije (BiH). Vendar sta bili Rekarjeva iz Mojstrane, ki je ponovno osvojila državno prvenstvo z odličnim rezultatom 40,18 mn. in Belajeva iz Celja 41,28, zanj o preveliki tekmi.

V tekui mladink so se domačinke z osvojitvijo drugega in tretjega mesta kar dobro odrezale. Vendar je ponovno osvojila naslov državne prvakinje nadarjena Milena Cindrič, tudi članica Partizana iz Mojstrane, ki je z veliko prednostjo prispela na cilj pred novo hrusko prvakinjo. Rezultati mladink: Cindrič 23,22, Katica Sporer 26,03, Mirra Sporer 26,38, slede: Kristan (Enotnost), Krnšar (Partizan, Gorje), Berčič (Enotnost), Kezele (Delnice) itd.

NAMESTO DESETORICE, LE ŠESTORICA SLOVENIJE

NIZ JE ODLOČIL

Ljubljana, 31. jan. — Danes popoldne je bil v Ljubljani končan tradicionalni namiznoteniski turnir »Desetorica Slovenije«, ki pa se ga je udeležilo le šest igralcev, medtem ko so Teran (Triglav), Stana (Jesenice), Kojan (Odrad) in Miklavc (Ljubljana) odpovedali udeležbo iz upravičenih in neupravičenih razlogov. Prvo mesto je osvojil član Ljubljane Tomažič z boljšo razliko v nizih pred Kernom in Podobnikom.

Po prvem dnevu tekmovalstva je vodstvo prevzel Kern z zmago nad klubiškima tovarisema Zajcem in Tomažičem ter Mariborčanom Zidarjem. Podobnik, ki je na nedavnem zveznem turnirju osvojil sedmo mesto, pa je nepričakovano izgubil proti Zidarju. Druga dne je bila odločilna igra med Podobnikom in Kernom, ki jo je Odradov igralec odločil v svojo korist s 3:2. Po pogovoru — kjer se je pripravila dva, tretji dobilek ima — pa je ta Podobnikova zmaga prav prišla Tomažiču, ki je z boljšo razliko v nizih osvojil prvo mesto.

Jutri začetek

V okviru prvega kola republiškega prvenstva v kegljanju bosta jutri v Ljubljani na prokurmu dve tekmi: ob 7.30 uri se bosta srečali moštvi Gorjancev iz Novega mesta in Maribora, ob 12.30 pa Lokomotiva in Ljubljana. Obe tekmi bosta na štiristeznem kegljišču Gradisa v Bohoričevi ulici. Tekmovalstvo bo v disciplini 6x200 lučajev.

Brzjojavke

— BRATISLAVA, 31. jan. (ZPA). — Na prvenstvu Evrope v umetnem drsanju v Bratislavi je osvojil prvo mesto par Vera Suhankova-Zdenek Doležal (CSR) 79,5, 2. Nina in Stanislav Suk (SZ) 74,1, 3. Joyce Pamela-Anthony Hallis (Anglija) 73,5.

— MELBOURNE, 31. jan. (Reuter). — Avstralec Herp Elliot je pretekel 1 miljo v času 3:58,7 in se tako zelo približal svetovnemu rekordu Dereka Ibbotsona (Angl.) 3:57,2.

— ARBOGA, 31. jan. (TT). — Na turnirju po Švedski so rokoborci beograjskega Partizana premagali moštvo Arboga s 6,5:1,5.

— PEKING, 31. jan. (Reuter). — Prvikrat po vojni se bodo kitajski teniški igralci udeležili teniskega turnirja v Wimbledonu.

— BUKARESTA, 31. jan. (Tanjug). — Zenska ekipa Lokomotive iz Virovitice je osvojila prvo mesto na mednarodnem turnirju v malem rokometu v romunskem mestu Stalin. Zagrebčanke so premagale romunskega prvaka Steagul rossu, izgubile pa so z vrsto klubov Progresul.

— LONDON, 31. jan. (Tanjug). — V torko bo v Londonu na stadionu Chelsea, ki lahko sprejme 60.000 gledalcev, srečanje mladinskih reprezentanc Jugoslavije in Anglije. Večina angleških igralcev je iz klubov Manchester United, Chelsea, West Ham United, Aston Villa, Burnley. Igrali bodo pod reflektorji.

— PRAGA, 31. jan. (Tanjug). — Na mednarodnem hokejskem turnirju, ki se ga odigrali v Pragi in drugih češkoslovaških mestih, je zmagala reprezentanca SZ pred reprezentanco CSR, angleški profesionalni moštvo Wembley Lions in B reprezentanco CSR.

SVETOVNO PRVENSTVO V SANKANJU

Naši — dobri v hudi konkurenci

Jesenice, 31. jan. — Iz Oberhofa v Vzhodni Nemčiji se je vrnila jugoslovanska sankarska reprezentanca, ki jo sestavljajo sami mladinci, s svetovnega prvenstva v sankanju. — Le-to je bilo na 1800 m dolgi bob progi. Startalo je 50 tekmovalcev iz osmih evropskih držav. Sprico izredno hitre proge, ki je predvzemala turost nad 90 m na uro, naši mladi tekmovalci niso mogli dojeti boljših rezultatov, saj je bil to njihov prvi start na bob progi.

Z enosedelnimi sanmi je zmagal Leo Max (ZN) s časom 6:19 min. (štirje teki). Jugoslovanci Zdenko Vesel se je plasiral na 32. mesto z rezultatom 7:04. Uličar na 39. Dečman pa na 40. V tekmovalni dvosedelnih sani je med 20 tekmovalci zmagal Avstrijec Toller 3:12. Naša dvojica Dečman-Uličar pa je osvojila 14. mesto z rezultatom 3:39.

Zanimivo je, da je Namiznoteniska zveza Slovenije določila termin za ta turnir prav v času šolskih počitnic — večina najboljših slovenskih igralcev še hodi v šolo — da bi lahko vsi nastopili. Kaže pa, da je nekaterim, vsaj tako meni predsednik NKZS Oto Weissbacher, bolj všeč, če zamudijo šolo, kot da bi žrtvovali poštenjske povere za igranje na najbolj kvalitetnem republiškem turnirju. To je vsekakor odnos, ki ga je treba grajati. B. B.

Plutova premagala Terečikovo

Kranj, 31. januarja. — Namiznoteniski klub Triglav je priredil turnir deveterice najboljših slovenskih igralcev. V središču pozornosti je bil dvoboj med članico Ljubljane Terečikovo in Kranjčanko Plutovo, ki bosta na evropskem prvenstvu v Budimpešti nastopili za reprezentanco Jugoslavije v ženski konkurenci. Po zanimivi igri je v petem nizu na razliko (23:21) zmagala Plutova in se tako oddolžila Terečikovi za poraz 1:3 na minulem zveznem turnirju. Tretje mesto je, kot je bilo pričakovati, osvojila Bogatajeva, ki se spet vrača v staro formo, četrta pa je bila borbeni Errathova.

Končni vrstni red: Plut (Triglav) 8 (24:9), Terečik (Ljubljana) 7 (23:9), Bogataja (Triglav) 6 (18:9), Errath (Odrad) 5 (16:9), Vavč (Fužinar) 4 (14:14), Knap (Triglav) 3 (10:15), Omerza (Ljubljana) 2 (7:21), Pirc (Ilirija) 1 (23), Vencelj (Triglav) 0 (4:24).

KUPIMO

KABINO

znamke

»OHM«, »FIAT« 3 t, »LUKA«

Plačamo takoj.

Naslov:

Ljudska tehnika, Zreče.

346

Uprava Kliničnih bolnišnic v Ljubljani — Otorinolaringološka klinika

razpisuje mesto

uradnice

z znanjem strojeopisja

Plača po uredbi. Nastop službe po dogovoru. Kandidatinje naj se javijo v personalnem oddelku Kliničnih bolnišnic v Ljubljani, Zaloška c. 2.

332

Na podlagi 21. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ št. 52/57)

razpisuje

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij Občinskega ljudskega odbora Idrija

mesto

direktorja

Rudnika živega srebra v Idriji

POGOJI: dokončana tehniška fakulteta — rudarski oddelek in 5 let prakse na vodilnih položajih v rudarstvu, ali ekonomska fakulteta in 5 let prakse na vodilnih položajih v rudarstvu.

Nastop službe 15. aprila 1958. Plača po dogovoru.

Kolkovane prošnje s življenjepisom in dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na Občinski ljudski odbor Idrija. Zadnji rok za vlaganje prošenj je 28. februar 1958.

348

INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI — Moste

sprejme s takojšnjim nastopom:

blagovno knjigovodkinjo

administratorko

za opravljanje poslov v zvezi s socialnim zavarovanjem

varilca in transportnega delavca

Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe pod »Takoj« na oglasni oddelek Ljudske pravice.

338

Računovodstva gospodarskih organizacij, pozor!

URADNI LIST FLRJ

in BEOGRAJSKI GRAFIČNI ZAVOD

sta dala v prodajo

obrazec A in B

za spremembo vrednosti osnovnih sredstev, ki so ga dolžne izvesti vse gospodarske organizacije na podlagi navodil objavljenih v Uradnem listu FLRJ št. 3/58.

Cena posameznega obrazca 8 din

Gospodarske organizacije naj obrazce naročajo in dobivajo v knjigarnah in papirnicah, knjigarne in papirnice pa pri komercialnem oddelku Uradnega lista FLRJ — BEOGRAD — Kraljeviča Marka 9 — žiro račun 1032-T-220.

• Naročila je treba poslati do 10. februarja 1958.

450

»Na koncu jezika jo imam,« je vzkliknil Tight.

»Poslušaj... To je zelo važno.«

»Le zakaj?« sem hotel vedeti.

»No, zato...« Bilo je točno ob petih. Iz poslopja je stopila na cesto Magda Wald. V naglici sva plačala in odšla. Ulice so bile polne ljudi, ki so hiteli na avtobusne postaje in proti vhodom v podzemeljsko železnico. V močnih uličnih svetilkah je zagorelo vse mesto; imel sem vtis, kakor da je kdo zažgal velikanski ognjem.

Magda Wald je imela rdeč klobuk. Spremljala sva jo do podzemeljske železnice. Z listi pred nosom sva stala v polnem ekspresnem vlaku, ki je brez vmesnega pristanka švigal mimo mnogih postaj.

»Livorno?« je nenadoma vprašal Tight. »Ne, to ni bilo mesto iz križanke.

Ekspresni vlak se je ustavil na postaji 72. ulice, dama z rdečim klobukom je izstopila. Magda Wald je zavila v hišo s številko 111.

»Kaj zdaj?« sem vprašujoče pogledal Tighta, z druge strani ceste pa sva zaslišala pritažen žvižg. Tam je stal Jones. Cez cestišče sva stopila k njemu.

»Kaj pa vi tu, Mannie?«

»Barbara stanuje tu, šef,« je odgovoril Jones.

»Motite se, tu stanuje Magda Wald.«

»Vem, vem, skupaj stanujeta,« je odgovoril Jones, jaz pa sem živčno odjekal:

»Ne, ne, to je pomota. Vsakdo ve, da ima Barbara Taylor palačo v Ročestru, razen tega pa nekaj sob v hotelu »Astoria«.

»Znano je tudi to, da sta Barbara in Magda nerazdružljivi prijateljici,« je rekel črni detektiv in se nasmehnil mojemu neznanju.

Spet smo čakali, ne da bi vedeli, koliko časa smo čakali tam in česa sploh čakamo. Sedli smo

FRANK HARPER

Newyorške NOCI

28 DETEKTIVSKI ROMAN

na klop v drevoredu in strmeli v visoko poslopje številka 111.

Morda to čakanje nima smisla, nemara nam Magda Wald res ne more povedati, kje bi lahko našli Georgea Tewa, sem razmišljal. Sicer pa, četudi bi ga našli, bi ostala še dolga, naporna pot do poglavarja newyorškega podzemlja, ki nam je pustil v Rothovi delovni sobi le kupček pepela cigare Corona in čigar senca se je še vedno zlovesče raztezala nad vsem mestom.

Okrog osmih sem postal nestrpen, zato sem se spravil na delo. Z lahkoto sem ugotovil, da imata Magda in Barbara petnajsto stanovanje v zadnjem krilu poslopja. Vrata niso bila v loži, zato sem neopaženo smuknil na temno dvorišče.

Pogledal sem okno in opazil kovinsko požarno lestev, ki je peljala od balkona do balkona. Nekaj mi je šinilo v glavo, zlezal sem po lestvi do prvega balkona, ki je bil ves v temi.

Potem so pod mojimi nogami izginjala nadstropja. Povzpel sem se do višine, koder bi marsikoga napadla omotica, jaz pa je nisem poznal. Počutil sem se varnega, imel sem tudi precej vzrokov za to, zakaj moj položaj se je naglo boljšal.

Bolj ko se zaplete vse, kar je v zvezi z Rothovim umorom, tem bolje je zame, sem ugotav-

ljal. Ta trenutek je bilo vsaj deset ljudi osumljenih, da so ubili tega multimilijonarja, niti prebrisanemu Tightu pa še ni uspelo ugotoviti, kdo vse je bil tisto noč v Rothovem stanovanju. Kot ubijalec je prišel v poštev celo borzijanec Lehman...

Le kdo je bil za menoj pri Rothu? Če bom zbral dokaze, da je Fedorja Rotha ubil Tew ali anonimni poglavar podzemlja ali nemara celo Magda Wald, mene ne bodo osumili. Mene in Kim.

Ko sem prilzel do petnajstega nadstropja, sem se na ozkem balkonu stisnil v temo.

Zaveso za zagrinjale priprto okno. V sobi je bila luč. Naglo sem pogledal tja in opazil, da je spalnica slabo pospravljena. Na razkriti postelji so ležali dragoceni kožuhi in večerne obleke. Obe ženski sta bili v sobi, ena velika, druga drobna. Razburjeno sta se pogovarjali. Prav o meni sta se menili.

»Če le kdo ve, kje je denar, ve to Kelly.«

»Seveda če ni Kim pobegnila z denarjem.«

»Prepričana bodi, da Kelly ve, kje je Kim.«

Kot prikovan sem stal na balkonu petnajstega nadstropja, visoko nad temnim dvoriščem. Začeli sta lesti v večerne oblake. Tisti trenutek sem slišal

besedo, ki se mu je zdela na vso moč podobna »Bolo«.

»Bolo!« Ta beseda mi je šinila skozi možgane. »Naroči Bolo naj se pogodi z Lordom. Stop. Frank.« Tako nekako se je glasila brzjojavka. Toda kaj naj pomeni vse to?

»To bo strašno razburljiv prizor,« sem slišal govoriti Magdo, Barbara pa je odvrnila:

»Tako razburljiv bo, da se bom zanesljivo onesvestila.«

Magda Wald se je hripavo zasmejala: »Bolo mi je ljubilo, da bo z Lordom...«

Ko sta oblekli krzneni plašča in utrnili v spalnici luč, sem začel lesti po lestvi. Kolikor le mogče naglo sem se spustil na dvorišče. Ko sem prišel k Tightu in Jonesu, sta Magda in Barbara stopili na cesto in ustavili taksi.

Tight je pomahal drugemu. Vožnja je trajala le nekaj minut. Peljali smo se po Broadwayu do 56. ulice, kjer je množica ljudi čakala pred Nicolovimi arenami.

»Kaj naj to pomeni?« me je ves presenečen vprašal Tight.

V stari, umazani sivi hiši so se rokoborci sprijemali v svobodnem slogu, če je pri tem sleparskem nastopu sploh mogoče govoriti o kakih tekmah.

Na stenah je bilo vse polno rdečih in rumenih lepakov. Ko smo prebrali besedilo, smo takoj vedeli, da je Magda Wald dopolnilne prejela zelo važno brzjojavko.

»Veliki Bolo in Lord Grove,« je stalo na lepkih. Bolo in Lord sta torej rokoborca, nekaj takega kot Reap in...

Zenski sta se izgubili v množici, Tight in jaz pa sva se postavila v vrsto pred blagajno.

DNEVNE NOVICE

Vpisovanje v Delavsko gimnazijo za vse nižje razrede gimnazije bo v ponedeljek, dne 3. februarja, na vseh gimnazijah v Ljubljani, Vegova ul. 4. Način vpisa in vse pogoje za vpis so na ogled pri avli I. gimnazije v Ljubljani. Prosim delavske svete in sindikate podjetij, da tudi oni seznanijo svoje člane s to objavo.

Zaradi izrednega zanimanja je zdravstvena razstava podaljšana do 1. februarja. Obiščite jo tudi vi. Ograja je v razstavnih prostorih Magstrata, od osmih jutraj do osmih zvečer. Delovni kolektivi, ki prijavljajo pravico do svojih obiskov razstave, vam bo zagotovljeno strokovno vodstvo.

Zilka medu, jutraj in zvečer pomirjevalno deluje na živce. Med v topleni čaj, mleku ali v limonadi je odlično sredstvo pri obolenjih gripi, gripa in prehladu.

Revija »Sodobna pisarna« je priložila izhajati. Je okusna in s slikami bogato opremljena, na finem papirju, vsebuje vsebino, ki jo vsakodnevno izdajajo. Vse urade in podjetja, ki so naročeni na vsakodnevno izdajanje »Ljudske pravice«, lahko pa se še vedno med srečnimi dobavitelji. Glavno je, da poravnate naročnino vsaj do dne 10. marca, in sicer za tri mesece.

Sobotni naročniki »Ljudske pravice« pozor!

Na številna vprašanja sporočamo, da pridejo pri nagradnem žrebanju, dne 15. marca, v poštev samo tisti naročniki, ki so naročeni na vsakodnevno izdajanje »Ljudske pravice«. Lahko pa se še vedno med srečnimi dobavitelji. Glavno je, da poravnate naročnino vsaj do dne 10. marca, in sicer za tri mesece.

Mladinski skakalni tečaj v Ljubljani. Smučarski klub Enotnost prireja stalen skakalni tečaj za pionirje in mladince na 15-metrski skakalni torzi. Tečaj je devno od 10. do 12. ure ter od 15. do 17. ure in je brezplačen.

KONCERTI

Kitaški umetniki, pianista U Luoa in sopranistka Džou Sja-jen, ki so spremenili pianista Li Lu-sin, bodo koncertirali v sredo, 5. februarja, v Filharmoniji. Spored obsega (Sonata v mesečini), Chopina in klavirski skladbe Bacha, Beethovna, Lisztja, Schumana, ter pesmi Perpetua, Bandura in kitajske narodne. Vstopnice v Filharmoniji, za abonement modrega in belega abonmaja, popust.

GLEDALISCA

DRAMA

Sobota, 1. febr. ob 19.30: Krefi: »Krajnski komedijanti«. Izven in za podetelje. Počastitve 200-letnice rojstva pesnika Valentina Vodnika. Pred predstavo govori predsednik Društva slovenskih književnikov Mile Klopčič. (Vstopnice so že v prodaji.)

Nedelja, 2. febr. ob 15: Axelrod: »Sedem let skomina«. Izven in za podetelje. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ob 19.30: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Izven in za podetelje. (Vstopnice so že v prodaji.)

Ponedeljek, 3. febr. zaprto.

Društvo slovenskih književnikov predstavlja bosta drveni počastila 200-letnice rojstva pesnika Valentina Vodnika s predstavo Kreftovih predstavo govoril predsednik Društva slovenskih književnikov tov. Mile Klopčič. — V vlogi Mieke bo nastopila Nada Bavdževa kot gost.

OPERA

Sobota, 1. febr. ob 19.30: Giordano: »Andre Chénier«. Abonma red P. »Benina«. Izven in za podetelje. (Predvidoma zadnjič v sezoni.) (Vstopnice so v prodaji.)

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Sobota, 1. febr. ob 20: Kulundžič: »Udenci«. Izven in za podetelje.

Nedelja, 2. febr. ob 15: Brenkova: »Carbena palčica«. Izven, Mladinci ob 20: Dürrenmatt: »Obisk stare sosepe«. Izven.

Ponedeljek, 3. febr. ob 19.30: Torkar: »Pozabljeni ljudje«. Zaključena predstava za Tobacno tovarno.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana. Mestni dom

Sobota, 1. febr. ob 20: Scheinpflog-Johannek: »Zgodba profesorja njh«. Komedija. Izven. Zadnjič.

Nedelja, 2. febr. ob 15: H. Fitz: »Srečanje pravljica igra z predstavo iz plesom Popoldanska ob 20: F. Hadžić: »Vsi smo samo ljudje«. Komedija. Večerna predstava. Izven.

Opozarjamo na sobotno zadnjo uprizoritev komedije O. Scheinpflog-Johannek. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-869.

EXPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Križanke

Ponedeljek, 3. febr. ob 20: Jean-Paul Sartre: »Zaprta vrata«. In Christopher Fry: »Fenika preveč«. Čistična igraške skupine »Gledališča sed hoce«.

Vstopnice na razpolago pri gledališki blagajni vsak dan od 10.—12. ure in dve uri pred začetkom. Rezervacije na telefon 22-011.

LIST IZDAJE IN IŠČE ČLANSTVO ZAŠČITNIŠKE PODJETJE »LJUDSKA PRAVICA«

Ljubljana. Kopitarjeva ulica 6, telefon 59-181 — Notranjepolitična gospodarska družba Nazorjeva 12 II tel. 20-507 in 22-521 — Kulturna družba Kopitarjeva 6 III, tel. 31-557 — Uprava Trubarjeva ulica 24, telefon 22-491 in 22-492 — Narčniški oddelk Petkovskovo nabrežje 25, telefon 22-494 — Oglasi oddelk Kopitarjeva ulica 4, telefon 31-358 — Poslovalnica na Titovi cesti 15, telefon 22-322 — Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din — Tekoči račun 60-KB-6-2-1393 — Poštni predal 42 — Poština plačana v gotovini

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Komenska 12

Sobota, 1. febr. ob 20: Bokaj: »Njen zakon«.

Nedelja, 2. febr. ob 15: Gorinšek-Rod: »Desetnica Alencica«. ob 20: F. Roger: »Trije fantje in eno dekle«.

Vstopnice so v prodaji in v soboto dve uri pred začetkom predstave in v nedeljo od 10.—12. ure, 14.—16. ure in dve uri pred začetkom predstave.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

MARIONETE

Levstikov (Sentjakovski) trg st. 2

Sobota, 1. febr. ob 17: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. ob 20.30: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Za odrasle

Nedelja, 2. febr. ob 11 in 15: V. Cinybulik-Dežman: »Igračke na cestah«.

ROČNE LUTKE

Resljeva c. 36

Nedelja, 2. febr. ob 17: F. Milčinski: »Dve veselji zgodbi«.

Prodaja vstopnic vsak dan od ponedeljka dalje (razen nedelje) na upravi Resljeva c. 36, od 10.—12. ure, telefon 32-020 in pol ure pred začetkom vsake predstave pri gledališki blagajni.

RADIO LJUBLJANA

Spored za soboto, 1. februarja

Poročila: 5.55, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

5.00—8.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) vmes ob 6.30—6.40 Reklame — 6.40—6.45 Naš jedilnik — 6.05 Lepe melodije — znani napetvi — 8.35 Mali koncert zbora Slovenske filharmonije — 9.00 Oddaja za šolarje: Stari rudnik — 9.30 Instrumenti se predstavljajo — 10.10 Odprimo glasbeni atlas — 11.00 Pionirski tednik — 11.15 Domači napetvi izpod zelenega Pohorja — 12.00 Opoldanski spored opernih melodij — 12.30 Kmečka univerza — Ing. Franjo Jurhar: Gozdno-gojitvena dela v letu 1958 — 12.40 Radi se jih spominjamo... — 13.15 Odprite sprejemniki (zabavna glasba na tekočem traku) — 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.40 S knjižnega trga — 16.00 Glasbene uganke — 17.10 Kaj bo prihodnji teden na sporedu — 17.30 »Melodije zate« — 18.00 Okno v svet: Preteča znamenja nove gospodarske krize — 18.15 Koncert pihalne godbe JLA p. v. Jožeta Bruna — 18.45 Prof. dr. Mirko Rupčič: Jezikovni pogovori — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Zabavni obzorik — 21.00 Prijetno zabavo! — 22.15 Oddaja za naše izseljence.

II. PROGRAM

(na valu 202,1 m in 98,9 MHz)

14.00 Od melodije do melodije — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.10 Ljubljanska kronika in obvestila — 15.25 16.00 Richard Strauss: Plesna suita po Couperinu.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Nedelja, 2. febr. ob 15 in 20: Carlo Goldoni: »Krcmarica Mirandolina«. (Komedija v treh dejanjih) z glasbo in petjem. Gostovanje Mestnega gledališča z Jesenic. Izven in za podetelje.

KINO

»STORŽIČ«: ameriški barvni film »Zgodba o Glennu Millerju«. Predstava ob 15, 18 in 20. Ob 22 francoski barvni film »Svet tišine«.

»TRIGLAV«: jugoslovanski film »Naše poti se razidejo«. Predstava ob 19.

»SVOBODA«: franc. film »Otroci ljubezni«. Predstava ob 18 in 20.

»NAKLO«: ameriški barvni film »Sneg na Kilmandžaru«. Predstava ob 19.

2 BLEDA

KINO

»ELED«: ameriški barvni film »Čaj za dva«. Predstava ob 17 in 20. (Vstopnice so že v prodaji.)

Vesti z Jesenic in okolice

KINO

»RADIO«: ameriški barvni film »Dežela faraonov«. Predstava ob 18. Ob 20 premiera italijanskega filma »Njihove zablode«.

»PLAVZ«: jugoslov. film »Svojega telesa gospodar«. Predstava ob 18 in 20.

»ZIROVNICA«: angleški barvni film »Hiša skrivnosti«. Predstava ob 19.30.

»DOVJE«: italijanski film »10 ljubavih pesmi«. Predstava ob 20.

»KOROSKA BELA«: italij. film »Njihove zablode«. Predstava ob 19.

SINDIKALNE PODRUŽNICE, POZORI!

Vse vrste nogavic s 40 do 50% popustom

proizvod priznane tovarne nogavic »POLZELA«, lahko nabavite za člane vašega kolektiva pri

Savinjskem trgovskem podjetju POLZELA

C 10

PREDILNICA »LITJA« — Litija

sprejme v službo:

pomočnika računovodje

normirca

varnostnega tehnika

Pogoji: ustrezna izobrazba in praksa. Družinsko oziroma samsko stanovanje zagotovljeno. Reflektanti naj vložijo pismene prošnje na upravo podjetja do 15. februarja 1958. Lahko se pa zglašijo tudi osebno v sekretariatu podjetja do navedenega dne.

447

CELJSKE VESTI

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE

CELJE

Sobota, 1. febr. ob 18: »Dnevnik Ane Frankove«. Gostovanje v Lokah-Kisovcu.

Nedelja, 2. febr. ob 15.30: Pavel Golia: »Jurček«. Izven, po znižanih cenah.

KINO

»UNION«: jugoslov. film »Mali cloveki«.

»METROPOL«: poljski film »Skrivnost zapuščenega okna«.

IZ ZALCA

»ZALEC«: ameriški barvni film »Desiree«. Predstava ob 19.30.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO

»ROGAŠKA SLATINA«: ameriški barvni film »Poletno potepanje«.

OROBN OGLASI

SPREJMEMO V SLUŽBO mojstre, visokokvalificirane in kvalificirane avtomobiliste ter šoferje C in D kategorije. Interesenti naj se zglašijo na upravi podjetja Električna cestna železnica, Ljubljana, Celovška 164.

SPREJMEMO finančne, materialne in mešane knjigovodje, stenodaktilografe, strojepejske, strojne tehnike in vratarje-čuvaje. Ponudbe poslati pod šifro »Ljubljana«.

ENONADSTROPNO HISO v Zalcu, z obrtnim lokalom, prodam. Primerna za vsako večjo obrt ali za trgovske prostora. Hiša je enonadstropna, vogalna. Naslov: Ježovnik Miha, Zalec.

KRATEK KLAVIR (Stutzflügel) v zelo dobrem stanju, krasen glas, dunajska mehanika, železna konstrukcija, ugodno napredaj. Ogled od 10.—12. in od 14.—16. ure Ljubljana, Prijateljeva 12, pritičje.

Tovarna farmacevtskih in kemičnih proizvodov

»LEK« — Ljubljana

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij razpisuje naslednja delovna mesta za:

dva vratarja — čuvaja

Pogoji: poznavanje vratarske službe, eno delovno mesto je v Mengšu. Zaposlitev je honorarna.

administrativno moč

Pogoji: administrativna šola z znanjem strojepejske.

pomožne transportne delavce

Delovna mesta v Ljubljani in v Mengšu.

Ponudbe z življenjepisom pošljite upravi podjetja najkasneje do 15. februarja 1958.

342

KOMISIJA ZA RAZPIS DIREKTORSKIH MEST

pri OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU SEŽANA

razpisuje

MESTO UPRAVNIKA

gostilnica »KAVERNA ŠPORT« v Sežani

Pogoji: srednja gostinska šola z najmanj dve leti prakse v vodstvu gostinskih podjetij.

V poštev pridejo tudi kandidati, ki imajo najmanj pet let prakse v vodstvu podjetij.

Skrajni rok za nastop službe je 1. marec 1958.

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe, pravilno kolkovane in opremljene z osebnimi dokumenti ter z življenjepisom, se sprejemajo do vključno 15. februarja 1958.

Komisija za razpis direktorskih mest pri Občinskem ljudskem odboru Sežana

344

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA:

Sobota, 1. febr., lekarna »Melje«, Meljska c. 2.

Nedelja, 2. febr., lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 1. febr. ob 19.30: Zweig: »Volpone«. Premiera. Izven in za premierski abonma. Mladinci do 18 let vstop ni dovoljen.

V soboto, 1. februarja bo premiera Zweigove klasične komedije »Volpone« (po Ben Johnsonu). Brezsrčna komedija v treh dejanjih (6 slikah). Režiser: Miran Herzig, kostumograf in inscenator: Vlasta Hegedušič, scenska glasba: Saša Lajovic, koreograf: Anka Lavračeva. Nastopajo: Arnold Tovornik, Vladimir Skrbineš, Janko Haberl, Franjo Blaž, Hugo Florjancić, Bora Brundko, Majda Gorinskova, Pavla Brundkova, Slavo Plesovl, Jože Samec, Ivo Leskovec, Danilo Serajnik, Franjo Potonik, Ivan Cvilak, Viktor Verdnik in Borut Hanžič Plešejo: Marija Belina, Filomena Fižolinik, Danica Knežević in Julka Vever Cas dogajanja: Benetke za časa renesanse.

KINO »KOMUNA«

Poljski film

»Kariera Nikodima Dizme«

Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 22 premiera angl. barvnega vstavljen filma »Richard III.«

KINO »SLOGA«: angl. barvni film »Junaki sherwoodskega gozda«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

KINO »VIC«: premiera amer. barv. cinemascope filma »Prisel je iz sinko«. Predstavi ob 10 in 15.

»LITOSTROJ«: italij. film »Kruh ljubezni in fantazija«. Predstavi ob 18 in 20.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

»OVERLAND PACIFIC«

V glavni vlogi Jack Mahony in Pegy Kestl. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15. dalje.

KINO »SISKA«

Ameriški barvni film

Kockar z Mississippija

V glavni vlogi Tyrone Power in Paper Laurie. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14. dalje.

»ZAVODI RR — NIŠ«

razpisujejo NATEČAJ za

komercialnega direktorja

POGOJI: ekonomska fakulteta, plača po sporazumu, stanovanje zagotovljeno. Prijave se sprejemajo do 15. februarja 1958.

445

KMETJSKA ZADRUGA z o. j. BOVEC

razpisuje

MESTO UPRAVNIKA

Pogoji: diplomiran kmetijski tehnik s 5-letno prakso — ali kandidat z nižjo šolsko izobrazbo in 10-letno prakso v trgovini.

Interesenti naj pošljejo prijave do 15. februarja 1958 priporočeno na upravni odbor KZ Bovec.

Prijavi na priložilo zadnje šolsko spričevalo in kratek življenjepis. Plača po kolektivni pogodbi.

349

Upravni odbor

KOMISIJA ZA RAZPIS DIREKTORSKIH MEST

pri OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU SEŽANA

razpisuje

mesto direktorja

gospodarske organizacije »AVTOPREVOZ« v Sežani

POGOJI: strojni inženir avtomobilske ali kovinske stroke z najmanj dve leti prakse v vodenju podjetij, ali pa strojni tehnik avtomobilske ali kovinske stroke z najmanj pet let prakse v vodstvu podjetij.

V poštev pridejo tudi kandidati, ki imajo najmanj osem let prakse v vodstvu podjetij avtomobilske stroke.

Skrajni rok za nastop službe je 1. marec 1958.

Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe, pravilno kolkovane in opremljene z osebnimi dokumenti ter z življenjepisom, se sprejemajo do vključno 15. februarja 1958.

Komisija za razpis direktorskih mest pri Občinskem ljudskem odboru Sežana

343

SVETOVNA RAZSTAVA V BRUSLJU

ZDRUŽENJE TURISTIČNIH PODJETIJ JUGOSLAVIJE

organizira

OBISK SVETOVNE RAZSTAVE V BRUSLJU

po svojih članih:

PUTNIK BEOGRAD • PUTNIK ZAGREB • PUTNIK LJUBLJANA • PUTNIK SARAJEVO • PUTNIK SKOPLJE • TURIST EXPRES BEOGRAD • KYARNER EXPRES OPTIJA • SAP-TURIST BIRO LJUBLJANA • ADRIA PORTOROŽ

Obiskovalcem svetovne razstave iz naše države je zagotovljeno petdnevno bivanje v Bruslju z ogledom svetovne razstave in kulturno-zgodovinskih znamenitosti mesta. Delovni kolektivi, družbene organizacije in posamezniki dobe podrobnejša pojasnila pri navedenih turističnih podjetjih, članih Združenja turističnih podjetij Jugoslavije, ki imajo izključno pravico organiziranja omenjenih potovanj.

451

Materi v boju za sina

● Pri enem izmed pariških okrožnih sodišč se bo v kratkem začela zanimiva razprava. Dvoje mater — ena prava, druga krušna — se pravda za 15-letnega Luciena Houetta. Prava mati vsa leta ni videla svojega otroka, ki ga je z vso ljubeznijo vzredila krušna mati. Belgijsko sodišče je že sklenilo, da se mora otrok vrniti k pravi materi, zdaj pa bo moral odločiti o tem še pristojno francosko sodišče.

Zaključek življenjske drame iz vojnih dni — Odločilo bo pariško sodišče

Lucien se je rodil decembra 1942 na kliniki v Lillu. Ko mu je bilo štiri leta, ga je Peygesova vzela v sirotišče. Zanj je bil otrok brez staršev, ker se nihče ni zanimal zanj. Tembolj se je ustrašila leta 1956, ko je prišla iz Belgije Elise Houette in povedala, da je Lucien njen sin. Belgijsko sodišče je prisodilo otroka pravi materi, krušna mati pa ga ni marala izročiti, zlasti se zato ne, ker je medtem tudi njen mož posvojil takrat štiri-letnega Luciena. »Dokazaj naj,« je rekla krušna mati, »dokaži kolikor vem, se imenuje otrokova mati Elise Williams in je po rodu Angležinja, Houetteova pa se je pred poroko pisala Elise Goffard.«

Prava mati ima posebno življenjsko zgodbo, polno trpljenja in bolesti. »Bila sem članica belgijskega odporiškega gibanja proti nacizmu,« pripoveduje o sebi. Leta 1942 so izvedeli nacistični agenti za moje pravo ime in so me zasledovali. Zato sem se na porodniški kliniki v Lillu prijavila kot Elise Williams, ker so se na to ime glasile tudi moje ponarejene izkaznice. Otroka po porodu nisem mogla obdržati pri sebi. Poiskala sem dojiljo, mojega Luciena je prevzela Agnes

Blondeau iz okolice Lilla. Pri belgijskem sodišču je nastopila kot priča tudi ta skrbnica, ki je povedala, da je do 2. septembra 1943 redno prejemala vzdrževalnino za otroka, prav tistega dne pa je bila Elise Goffard aretirana in so jo odpeljali v nacistično koncentracijsko taborišče, od koder se je vrnila šele po vojni. Začela je iskati svojega otroka, vendar brez uspeha vse do leta 1956, ko je — že poročena Houette — našla njegovo sled.

Poskusila je pri otrokovi krušni materi najprej osebno, brez posredovanja sodišča, vendar ni ničesar dosegla. Za Peygesovo je bil Lucien sirota brez staršev.

Zdaj bo pariško sodišče spregovorilo dokončno besedo. Če bodo pariški sodniki ravnali tako, kot so njihovi belgijski kolegi — in to verjetno bodo, zakaj materina pravica je nad vsemi drugimi — se bo 15-letni Lucien vrnil v Belgijo, v Franciji pa bo ostala sama njegova krušna mati, ki ga je kot štiriletnega dečka vzela za svojega in je skrbela zanj enajst let. V kratkem se bo torej pri pariškem sodišču zaključila ena izmed številnih življenjskih dram, ki so se razvile kot posledice nacističnih grozot med drugo svetovno vojno.

Najstarejši kolesar

Danski list »Social Demokraten« v Kjöbenhavnu je objavil takle oglas: »Iščem sopotnika za kolesarsko vožnjo do Dunaja. Kandidat ne sme biti mlajši od 65 let, ker sem jaz star 82 let. Karl Andersen.«

Karlu Andersenu pravijo na Danskem »železni ded«. Prvič je bilo slišati o njem leta 1952, ko mu je bilo 76 let. Sodeloval je na 2000 km dolgi kolesarski dirki po Danskem. Brez težav je zmogel vse napore, dve leti kasneje se je peljal s kolesom z Danske v Francijo. V Parizu so ga slavnostno sprejeli kot najstarejšega kolesarja na svetu. Zdaj se Andersen pripravlja na vožnjo po Nemčiji in Franciji.

Zanimivo je, da ima Avstrija še starejšega kolesarja. To je častni predsednik kolesarskega društva v Kapfenbergu Martin Petter, ki mu je zdaj 90 let in se vsak dan vozi s kolesom od domače hiše do tri kilometre oddaljenega kolesarskega kluba.

Kamion za Saharo

Največji kamion na svetu so nedavno preizkusili na neki cesti blizu Lyona v Franciji. Težak je 100 ton in ima motor jakosti 600 KS. V rezervoarjih je prostora za 2000 l goriva, premer koles pa znaša 2,20 m. Kamion je dolg 13, širok pa 4,5 m. Namenjen je za prevoze v Sahari.

GUY OBDOJEN NA DOSMRTNO JEČO

V francoskem Nancyju se je končala razprava proti župniku, ki je ubil noseče dekle in iznakazil nerojenega otroka

»Na smrt! Pod giljotino z njim!« je vzklikalo razburjeno občinstvo, ker ni bilo zadovoljno z odločitvijo sodišča v francoskem Nancyju, ki je priznalo »olajševalne okoliščine« in je 38-letnega ubijalca Guya Desnoyera obsodilo na dosmrtno ječo. Za »katoliško« Francijo bi bila po mnenju nekaterih ljudi prehuda senzacija, če bi se »posvečena glava« skotalila pod giljotino v koš, kjer je njeno mesto zaradi poskusa zločina, ki ga je zagrešil posvečeni don Juan.

Ves svetovni tisk je zaznamoval zločin župnika iz Uruffa. Desnoyers je zapeljal 19-letno Regino Fays, jo na samoti ubil s strelom iz samokresa v tilnik, nato pa ji razparal trebuh in še punčko iznakazil, da bi uničil dokaze podobnosti, ki bi ga izdali kot očeta nerojenega otroka. Med razpravo je bil zločinec »skrušen«, krčevito je stiskal v rokah križec in šepetal molitve. Na vprašanja je odgovarjal kar se da kratko, nikogar ni pogledal, niti ne priči, ki so nastopile pred sodiščem. Med pričami je bila tudi mati zverinsko ubite Regine in pa mlado dekle, ki jo je župnik prav tako zapeljal.

»Madeline — eno izmed številnih deklet, ki jih je Desnoyers zapeljal — se je kasneje poročila, vi pa ste opravili v cerkvi poročni obred. Imeli ste nagovor za novoporočenca, ali ne?« je vprašal predsednik sodišča. »Ali se

pri tem niste neprijetno, počutili?« — »Sem.« — »Niti po poroki

Jane Krause, po rodu Angležinja in sedaj žena nemškega priseljence v ameriški državi Alabama, je hotela postati državljanka ZDA. Morala je risti, pri tem pa je nastala nepričakovana ovira, zakaj prisega ZDA se glasi med drugim »z orožjem braniti domovino proti slehernemu tujemu narodu.« »Proti slehernemu?« je vprašala Krausejeva. »To že, toda proti Angliji se ne bi rada borila.« Tako ni mogla prisesti in ni dobila državljanstva, zdaj pa bo moralo ameriško pravosodno ministrstvo odločiti, ali se lahko odpove Janine pomoči v primeru vojaškega spopada z Anglijo. — Posnetek kaže Krausejevo družino

niste z njo pretrgali ljubezenskih zvez. Doklej je to trajalo?« — »Do novembra 1956.« — »Potem pa ste varali obe?« — »Da.« — »Vse to taktat, ko je mlado dekle iz Uruffa pričakovalo otroka, čigar oče ste bili vi?« — »Da.«

»V Rehonu, drugem delu vaše župnije, živi vdova, mati štirih otrok.« Dala vam je vse svoje prihranke, da bi si kupili avto... V vaši župniji Uruffe je tudi 15-letno dekle Michèle. Bližal se je čas poroda, vi pa ste ji prigovarjali, naj molči. Poslali ste jo k svojim prijateljem, kjer je rodila. Potem je dala otroka v sirotišnico. Ali ne?« — »Da.«

»Hotel sem, pa nisem mogel. Nisem se hotel odreči duhovniškega poklica.« — »Kaj ste nameravali?« — »Hotel sem pobegniti v Alžir in se javiti kot prostovoljec k padalcem...«

Morilec je povedal, da je poklical Regino, da bi se poslovila, češ da potuje v Strasbourg. Potem je pod žarometi svojega avtomobila ubil dekle in umoril otroka. Obtoženec je povedal, da je izgubil glavo.

»Ne vem, zakaj sem ubil Regino. Priznam dejanje in prevzam posledice. Pojasniti ne morem ničesar.« Vendar pa obtoženi Desnoyers ni zanikal, da je storil zločin s premislekom in se skušal izogniti roki pravice. »Sele takrat, ko sem si z robcem obrisal krvave roke, sem spoznal, kaj sem storil.«

Orožniki so našli zločinca, ki je klečal ob truplih ter molil za mater in otroka. Rekel je: »Ah, ti razbojnik! Človek ne bi verjel, da so ljudje sposobni takšnih zločinov.«

Med razpravo je Cerkev naročila vernikom, naj »molijo za odpuščanje grehov in za božjo milost,« tožilec pa je dejal v zaključnem govoru: »Ne vem, ali vam bo odpustil bog, ki ga molite in ki ste mu tako sramotno služili. Vem le za pravico ljudi, ti pa vam ne bodo nikoli odpustili.«

Vatuzi, pastirsko ljudstvo z gor-njega poredja Konga, že dolgo slovi po vsej Afriki s svojimi edinstvenimi lepimi plesi. Po starodavni tradiciji smejo Vatuzi pokazati svoje plesne le v kraljevi dvorci, zato jih dolgo niso mogli pridobiti za to, da bi bodo na svetovno razstavo, ki jo bodo aprila odprli v Bruxellesu. Navsezadnje so se le sporazumeli: pesalce bo spremljal princ njihovega rodu, obiskovalci svetovne razstave pa si bodo lahko ogledali njihove nastope. — Manjši posnetek kaže prince Kamusina, snetke njihovega kralja, na bratranca njihovega kralja, večjem pa vidite plemenski ples, za katerega je potrebna malone akrobatska spretnost

Drobne ZANIMIVOSTI

SVICARSKA ODPRAVA NA HIMALAJI

Skozi našo deželo so pred kratkim potovali člani švicarske osredinske planinske odprave, ki bo skušala osvojiti 8822 m visoki vrh Daulagiri, dolejši najvišji neosvojeni goro v himalajskem pogorju.

CESTE V SZ

Pred kratkim so v Sovjetski zvezi izročili namenu dvoje avtomobilskih cest, in sicer eno iz Heisinkov in Leningrada do Moskve ter drugo od romunske meje mimo Kijeva v glavno mesto SZ. Ob cestah so hoteli, garaže, servisne postaje in tudi tolmachi. Za prihodnjo turistično sezono bodo odprli še nekaj takih cest, med drugim eno, ki bo peljala iz Brest Litovska mimo Smolenska v Moskvo, ter drugo iz Moskve na Jalto.

KROKODILJA FARMA

Neki zemljiški posestnik v Belgijskem Kongu je začel gojiti krokodile. Baje se naglo množijo na njegovi »farmi«. Domiselni možakar upa, da bo imel od krokodiljih kož precejšnje dohodke.

NARAVNI HLADILNIKI

Sodobno življenje zahteva, da hranijo ljudje v hladilnikih najrazličnejša živila in druge pokvarljive reči. Zdaj švicarji proučujejo možnost, da bi nekatera svoja vedno zaledenela jezera spremenili v naravne hladilnike. Pred kratkim so spustili v jezero blizu Züricha precejšnje količine živil, predvsem olja in povrtnine. V ta namen so uporabili neprodušno zaprte kovinske posode.

Jarem za prašiče

Vsako ve, da nosijo jarem vol, manj znano pa je, da imajo takšne naprave v nekaterih krajih tudi za prašiče. V Moslavini lahko vidite še zadnje tridelne prašičje jarme, ki jih nadevajo pujskom, kadar jih spustijo na dvorišče ali na pašo. Ta naprava naj bi prašiču onemogočila beg iz ograjenega prostora. Kakor je znano, ima svinjska glava obliko klina, zato se pujs lahko zveže skozi sorazmerno tesne vrzeli, na primer v plotu. Če ima tak jarem, tega ne more.

»Stuntmen« pravijo v filmski industriji ljudem, ki se ritenski vržejo s konja, divjajo z avtomobili čez prepaše ali jih nasprotniki suvajo čez skale. Eden izmed teh »kandidatov smrti« je Dick Crockett, ki je pred kratkim postavil svojevrsten rekord. Pri snemalnih delih za novi ameriški vojaški film »Okovani potepuhi« se je pognal s 26 m visokega stolpa na dva metra debele žimnice. Za ta enkratni nevarni nastop je dobil tisoč dolarjev. Manjši posnetek kaže Crocketta, ki se je v zraku prevrnil, preden je med razbito hišo in topovskimi granatami priletel na žimnico. Malec je drgetal od strahu, vendar je srečno pristal na mehki podlagi, s katere mu pomaga član filmske ekipe (na drugi sliki).

Za dobro voljo

TRGOVSKA KARIERA

V navzočnosti Stevana Sremca so se pogovarjali o uspehu v trgovini. Novopečeni trgovec se je začel bahati:

»Ko sem začel, sem imel le sojo inteligenco...«

»Potem ste pa res začeli z majhnim kapitalom,« je rekel Sremac.

V KATERI VRSTI?

V brazilskem gledališču se je okrogli gledalec po odmoru med dvema dejanjema vračal na svoj sedež. Vprašal je soseda:

»Oprostite, ali sem poprej vam stopil na nogo?«

Gledalec, ki je že sedel na svojem mestu, je pričakoval opravičilo, zato je odgovoril: »Da.«

»Kar semle, Marija, v tej orsti sedim«, je rekel debelih svojih ženi.

KRATKO IN JASNO

Železniški inšpektor je obiskal zakotno železniško postajo in dejal načelniku takole:

»Predolga poročila pošiljate. V prihodnje pišite krajše in jasneje.«

Cez mesec dni je dobil inšpektor naslednje sporočilo:

»Kjer je bila progla, je zdaj reka.«

»Hm, ni slabo, toda... Ali lahko naredite vse to na konju v galopu?«

Mehanizirani nogometni vratar reka.

